יודען, געדענקט די רדיפות אויף אייערע ברידער אין דייטשלאנד

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

NAJER FOLKSBLAT פרייז 15 גראשען (ציהונג פון דער מלוכה-לאטעריע זעה זייט 9.) היינט 10 זייטען

נייער פאלקסבלאט

№ 219	Łódź, Wtorek, 19 września 1933 r.	עלפטער יאהרגאנג	לאדז, דינסטאג, כ"ח אלול תרצ"ג	№ 219

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — 224-71 .אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל

אויפגעריסען די זיצונג

פון מינדערהייטס-קאנגרעס

צוליב דער ערקלערונג פון די יודישע פארשטעהער

בערן, 18 (יט"א טעלעגראפיש)

א גאנצען טאג זענען פארגעקומען בעראטונגען פון א רייה נייטראלע גרופעס, וועלכע האבען געוואלט פארמיטלען מיט די יודישע פארטרעטער אויפ'ן מינדערהייטס-קאנגרעס, די בעראטונגען האבען נישט דערפיהרט צו קיין רעזולטאט, און אויף דער היינטיגער זיצונג, האבען די יודישע פארשטעהער צוגעשיקט צום קאנגרעס-פארזיצער ווילפאן א'ן ערקלערונג, פארוואס זיי נעמען נישט קיין אנטייל אין קאנגרעס. די ערקלערונג ענטהאלט שארפע ווערטער נעגען דער דייטשער רעגירונג.

מחמת דעם, וואס דער קאנגרעס-פארזיצער האט נאר פארגעלייענט איינצעלנע שטעלען פון דער ערקלערונג, האבען די יודישע פארשטעהער פונאנדערגעטיילט צווישען די דעלעגאטען דעם פולען טעקסט.

בעת דער אפשטימונג, האבען די פוילישע אוקראינער זיך ארויסגעזאגט לטובת די דייטשען, דאגעגען די רומענישע אוקראינער האבען געשטימט נעגען די דייטשען.

ס'איז אנגענומען געווארן א פשרה-רעזאָלוציע, וועלכע איז כלומרשט גינסטיג פאר יודען. די דייטשען האבען זיך דאן געפרובט ארויסדרעהען. די שטימונג אין זאל איז געווארן א דערעגטע, צוליב וואס דער פארזיצער איז געווען געצווינגען איבערצורייסען די זיצונג ביז מארגען.

עדות-פערהער אין לאנדאנער פראצעס

וועגען אונטערצינדען דעם רייכסטאג

לאנדאן, 18. (ספ. טעל.) היינט איז פארגעקומען די ווייטערדיגע פערהאנדלונג אין פראצעס וועגען אונטערצינדען דעם רייכסטאג. דער געוו. קאמוניסטישער דעפוטאט אמוא קונע, האט ערקלערט אז פאר די 3 בעשולדיגטע בולגארען איז אוממעגליך געווען צוזאמענצוקומען צו טארגלערן, אהן ווייסען פון דער פאליציי.

אין טאג ווען עס האט אויסגעבראכען די שרפה, האט טארגלער נישט אויפגענומען קיין שום וויזיטען, און אז טארגלער האט זיך נישט בעהאלטען פאר דער פאליציי, ער איז געווארן אויסגעפארשט דורכ'ן איינציגען ישעף פון דער פרייסישער געהיים-פאליציי, און נאך דעם איז ער געווארן ארעסטירט.

טארגלער האט בעוויזען זיין אליבי.

צום סוף האט קונע ערקלערט אז, לויט ידיעות פון מאסגעבענדע קוועלען האבען די נאציאנאל-סאציאליסטען צוגעגרייט אן אטענטאט אויף היטלער, און נישט געהאט בדעה אונטערצוצינדען דעם רייכסטאג.

עס איז ווייטער אויסגעהערט געווארן טארג-לערס 14-יעהריגער זוהן, וועלכער האט איבערגעגעבען ווי אזוי זיין פאטער האט זיך פערהאלטען אין טאג פון דער שרפה, און אויך די שפעטערדיגע געשעהענישען. ער האט דערצעהלט אויך אז, ווען ער האט מיט 4 חדשים צוריק, געזעהען זיין פאטער אין דער תפיסה, האט ער אויף זיין פאטער'ס הענד געזעהען דייטליכע סמנים פון קייטען.

דער פאטער האט אויסגעזעהען זעהר בידער געשלאגען און אויסגעמאטערט.

פראנצויזישע רעגירונג איינ-געלאדענט דעם מינ. בעק קיין פאריז

ווארשא, 18. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) די פראנצויזישע רעגירונג האט איינגעלאדענט דעם מיניסטער בעק קיין פאריז.

מיניסטער בעק פאהרט היינט דינסטאג קיין פאריז צוזאמען מיט זיין פרוי און מיט'ן קאבינעט-שעף ראמאן דעמביצקי.

Rzeczpospolita Polska, Ministerstwo Skarbu

podaje do publicznej wiadomości że do przyjmowania subskrypcji 6-cioprocentowej Pożyczki Narodowej upoważnione są następujące instytucje oraz przedsiębiorstwa bankowe wraz ze wszystkiemi swemi oddziałami:

Bank Polski

Bank Gospodarstwa Krajowego, Państwowy Bank Rolny

Pocztowa Kasa Oszczędności, wszystkie Komunalne Kasy Oszczędności.

Akcyjny Bank Hipoteczny — Lwów
Bank Angielsko-Polski — Warszawa
Bank Cukrownictwa — Poznań
Bank Dyskontowy — Warszawa
Bank Francusko-Polski — Warszawa
Bank Handlowy — Warszawa
Bank Komercjalny — Kraków
Bank Kratochwil i Pernaczyński — Poznań
Bank amerykański w Polsce — Warszawa
Polski Bank Komunalny — Warszawa
Bank Spółek Niemieckich — Łódź
Polski Akcyjny Bank Komercyjny — Warszawa

Centralna Kasa Spółek Rolniczych

Dom Bankowy D. M. Szereszewski — Warszawa
Dom Bankowy Henryk Akst — — Warszawa
Dom Bankowy Zjednoczonych Bankowców — Warszawa
Antoni Pawlikowski i S-ka — Warszawa
Dom Bankowy Wincenty Wolański — Warszawa

Kantor Wymiany Juljan Adelberg — Warszawa
Kantor Wymiany Blumental i Czerwiński — Warszawa
Kantor Wymiany J. Dzierżanowski — Warszawa
Kantor Wymiany S. B. Gelblisz — Warszawa
Kantor Wymiany Ludwik Kobryner — Warszawa
Kantor Wymiany Juljan Langer — Warszawa
Kantor Wymiany Thieme, Greulich i Ścigalski — Warszawa

Bank Kwilecki, Potocki i S-ka — Poznań
Bank Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego — Poznań
Bank Towarzystwa Spółdzielczych — Warszawa
Bank Zachodni — Warszawa
Bank Związku Spółek Zarobkowych — Poznań
Powszechny Bank Kredytowy — Warszawa
Powszechny Bank Związkowy — Warszawa
Śląski Zakład Kredytowy — Bielsko n./Śl.
Pos. Powszechny Bank depozytowy — Warszawa
Komunalny Bank Kredytowy — Poznań
Łódzki Bank Depozytowy — Łódź

Bank Spółdzielczy „Społem" z ogr. odp.

Dom Bankowy O. Gruess — Lwów
Dom Bankowy A. Holzer — Kraków
Dom Bankowy Wacław Klepczyński — Warszawa
Dom Bankowy Józef Skowronek i S-ka — Warszawa
Dom Bankowy Natan Morgenstern — Warszawa

Kantor Wymiany W. Pelc — Warszawa
Kantor wymiany A. i M. Skowronek — Warszawa
Kantor Wymiany L. Targownik — Warszawa
Kantor Wymiany Jakób Wolanow — Warszawa
Kantor Wymiany Henryk Totenberg — Warszawa
Kantor Wymiany Sander i Weiss — Warszawa
Kantor wymiany A. Wegmeister — Warszawa

oraz kasy wszystkich urzędów skarbowych

Wobec licznie napływających zgłoszeń, wszystkie wyżej wymienione placówki subskrypcyjne upoważnione są do przyjmowania deklaracji subskrypcyjnych przed urzędowym terminem otwarcia subskrypcji.

(—) Stefan Starzyński
Komisarz Generalny Pożyczki Narodowej.

WARSZAWA, dnia 14 września 1933 r.

אויף ראש=השנה קיין גער פאר 5 זל. 50 גראשען

מיט דער באהן ביז ווארשא

די היגע אפטיילונג פון „וואגאן-לי" ארגאניזירט א רייזע צוגען קיין ווארשא פאר די, וועלכע פאהרען קיין גער אויף ראש-השנה. אין ווארשא וועלען זיין צוגעגרייט ספעציעלע טראמוואיען, וועלכע וועלען צופיהרען די פאסאזשירען צו די ספעציעלע רעזערווירטע קאלעיקעס, וואס געהען קיין גער. די ספעציעלע צוגען וועלען אפגעהען דינסטאג, 7.30 אוונט פון דער פאבריקס=באהן און מיטוואך, ערב יום-טוב 7.28 פון דער קאלישער באהן. דער פרייז איז 5 זל. 50 גראשען פאר א באהן-בילעט.

בילעטען צו בעקומען אין בירא פון „וואגאן-לי", פיעטריקאווער 64 פון 9 ביז 1.30 און פון 3 ביז 8 אוונט.

ווילט איהר ווינשן א גוט יאהר

אייערע עלטערן, שוועסטער, ברידער, קרובים, פריינד און בעקאנטע אין לאדז און אנדערע שטעט אין פוילען, ווי אויך אין אויסלאנד: פעראייניג. שטאטען פון אמע=ריקע, פאלעסטינע, פראנקרייך, בעלגיען, רוסלאנד, ארגענטינע, קאנאדע און אנד. לענדער

דארפט איהר נישט ווארטען אויף דער לעצטער מינוט און בעשטעלען

א גראטולאציע אויף ראש=השנה

נאר אין

„נייעם פאלקסבלאט"

די פרייזען זענען היי=יאהר זעהר צוגענגליכע פון 2,50 זל. אן.

די אדמיניסטראציע „נייער פאלקסבלאט"
פיעטריקאווער 21, טעל. 224=71.

פענסיאנאט „ELIDA"

פאדעמבילע, ווילא גראנד

איז טעטיג א גאנץ יאהר.

פאר די ימים-נוראים איז ספעציעל איינגעארדענט געווארען א לאקאל צום דאווענען מיט גוטע חזנים. דער פענסיאנאט איז פערזעהען מיט אלע בעקוועמ-ליכקייטען ווי: עלעקטריש ליכט, צענטראל-בעהייצונג, באדע-צימער, ראדיא א. ז. וו. טעל. טושין № 2

מיט אכטונג אינהאבער: שמאי לובינסקי.

Dr

Wajnberg

ספעצ. פון לונגען, הארץ און סקלעראז-קראנקהייטען

וואוינט יעצט פיעטריקאווער 145

טעל. 126-02.

נעמט אן פון 9—10 פריה, 3—4, 8—9 אוו.

הזמיר קאשציושקא אל. 21 הזמיר

בית תפלה

לימים נוראים

בעל-מוסף

אברהם טארנאווער

בילעטען צו בעקומען טעגליך פון 10 פריה ביז 10 אוונט אין לאקאל פון „הזמיר".

5885

פאר

גאלד, ביזשוטעריע

און לאמבארד-קוויטעס

צאהלט די העכסטע פרייזען

איזידאר פיאלקא

פיעטריקאווער 7.

אויגען - קליניק

מיט שטענדיגע בעטען פון

Dr. B. Donchin

פיעטריקאווער 90, טעלעפ. 221-72

נעהמט אן שטענדיגע אויגען - קראנקע (צוועק אפעראציע א. ז. וו.), ווי אויך אמבולאטארישעס פון 9 ביז 1 און פון 4 ביז 7.30 אוונד.

יודען, שווינט אייער געלד!

די ביליגסטע און בעסטע ווײנען זענען פון דער פירמע „HALWIN"

אינהאבער: **הערש ליבערמאן**

צענטראלע אין לאדז — אייגענער דעטייל-פערקויף

פולנאצנא 10, טעל. 21940

ספעציעל צייכענט זיך אויס דער אונגארישער ווײן נומער 2000, גאראנטירט פאר עכטע נאטור=ווײן, וועלכען מיר עמפפעהלען אין דריי סארטען: זיס, האלב-געצעהרט און געצעהרט. פרייז פאר א ליטער 5 זל. און 3.50 זל. פאר א באטשינקע. אויך צו בעקומען

ראזשינקע-ווײן (צמוקים) פון 2 זל. א קווארט און 1.50 זל. א באטשינקע

ביים קויפען, בעטען מיר צו בעאבאכטען אויף אונזער פאבריקס-מארקע „Halwin" און דורכאויס פערלאנגען די ווײנען פון אונזער פירמע, פאר וועלכע מיר טראגען די פולע פעראנטווארטליכקייט.

ווילט איהר האבען אנ'אמת'דיגען עונג יום-טוב, זאלט איהר קויפען די בעריהמטע און פון מבינים אנערקענטע ווײנען פון דער פירמע

הערש ליבערמאן, לאדז, פולנאצנא 10

טעל. 21940

פערלאנגט איבעראל! פערלאנגט איבעראל!

לשמוע אל הרנה ואל התפלה

דערמיט ווערט בעקאנט געמאכט, אז

ראש=השנה, יום=כפור און סוכות

יועט געדאווענט ווערען אין די גרויסע לופטיגע זאלען פון

שניידער=צעך אין לאדז

20 פיעטריקאווער 20

מיט ערשטקלאסיגע בעל=תפילות

די פרייזען זענען ערמעסיגט.

פלעצער ווערען פערדינגען א גאנצען טאג ביז 11 אין אוונד.

צו דער חתונה פון אונזער פריינד

מאניעה ווארשאווסקי

מיט פרל. **צעשא ראטענבערג**

ווינשען א הערצליכען מזל-טוב

ש.ל. אפעל און פאמיליע

י. ראזענבלום און פרוי

י. צוקערמאן און פרוי

לשמוע אל הרנה ואל התפלה

מיט גרויס מיה איז געלונגען צו אנגאזשירען דעם

בעריהמטען חזן

ר' בנימין כהן

פון דער גרויסער שטאט-שוהל אין דובנא, וואס בעזיצט א העלדען-טענאר-שטימע און מתוקות'דיגער דאווענער און זינגער וועט דאווענען מיט א שעהן איינשטודירטן כאר ראש-השנה און יום-כפור אין זאל

10 פאלודניאווא 10

לשמוע אל הרנה ואל התפלה

ס'ווערט געדאווענט **ראש השנה ויום כפור**

צום 16=טען מאל אין

„ווייסעז זאל" זאכאדניא 43

מיט דעם בעריהמטען טאלאנטפולען יונגען העלדען-טענאר, וועלכען מיר איז געלונגען צו אנגאזשירען

ה' מיכאל סאסנאווסקי

בעקוועמע פלעצער! היגיענישע איינריכטונג!

פערזעהט אייך מיט פלעצער!

פלעצער ווערען פערדינגען טעגליך פון 10 פריה ביז 11 א זייגער אוונד

מיט אכטונג י. מ. ווײנטרויב.

4780

אונגאר=ווײן זעהר ביליג!

ווילט איהר האבען אנ'עונג יום=טוב, זאלט איהר קויפען אונגאר=ווײן פון דער פירמע

„Złote Grono"

אינה.: גוטער און לעווינסאן. פריהער: י. מ. גוטמער.

19 נאוואמיעסקא 19

נומער 60 זיס האלב געצערט און געצערט 4 זל. א ליטער

אונגאר-ווײן „ „ „ 2.20 זל. ½ ליטער

אויך פערשידענע אלטע אונגאר=ווײנען מיט זעהר ביליגע פרייזען און פערשידענע צמוקים=ווײנען פון אייגענער אויסארבייטונג צו זעהר ביליגע פרייזען.

צמוקים שוין שלקאהאל א קווארט 1.50 זל.

„ „ „ א באטשינקע 1.10 זל.

צוליב דער בעקוועהמליכקייט פון דער ג. קונדשאפט, מאכען מיר בע-קאנט די געשעפטען, וואו מ'בעקומט אונזערע ווײנען צו דיזעלבע פרייזען:

L. Rozenberg, Zielony Rynek 3
Sz. Karo, Piotrkowska 23
I. Belchatowski, Narutowicza 31
M. Landau, Zgierska 64
H. Grundman „ 10
E. M. Sawicki, Brzezinska 21
Rubinsztajn, Południowa 34
Herc, Kilińskiego 46
A. Rottenberg, Kilińskiego 41
Działowski „ 33
M. Fogelman, Cegielniana 10
M. Szajbe, Pomorska 41a
M. Działowski, Limanowskiego 102
I. Zylberman, Zgierska 36
I. Zylberman, Kilińskiego 56
M. Rotholc, Pl. Rejmonta 2
A. Fajgenbaum, Cegielniana 35
Szczycki, Zielona 2
Sz. Sztrosman, Główna 63
Ch. Blankiet, „ 69
A. Lajzerowicz, 11 Listopada 17

ווי אויך בעקומט מען ביי מיין שוויגערזאהן **משה ליפסקער**, צעגעלניאנא 5 אלע סארטען אונגאר-ווײנען מיט דיזעלבע פרייזען.

כירורגישער קאבינעט
Dr. med.

J. Szreiber

געפינט זיך יעצט אויף

Narutowicza 9 tel. 122-95

אפעראציעס, אפאטרונקעס, היילט זשילעטקעס א.ט.ח

נעמט אן פון 2 ביז 3 און פון 7 ביז 8.30 אוו

לעמשניצע-פרייזען.

כירורגישער קאבינעט

Dra med.

M. Kantora

איז געווארען א בערגעטראנע אויף זשעלאנא 5

טעל. 112=22

נעהמט אן פון 1—3 און פון 6—8 אוו.

לעמשניצע-פרייזען.

צאהן-ארצט טאנדאווסקא

51 גלובנא 51

(רוג קילינסקיעגא), טעל. 174-93

נעהמט אן צו לעטשניצע-פרייזען פון 9 פריה ביז 8 אוו. זונטאג פון 10—12 בייטאג.

רענטגען - פאטאגראפיעס סאליקס-בעלייכטונג. קינסטליכע ציין.

Dr. med.

Szymon Grinberg

פילסודסקיעגא 55, טעל. 168-58

צוריקגעקעהרט

אויפנאהמס-שעה'ן פון 3 ביז 6 נאכמ.

Lekarz-Dentysta

HELMAN-HERSZDERFEROWA

האט בענייט די אויפנאהמען

ŚRóDMIEJSKA 7 (Cegielniana)

3-טער שטאק, פראנט

נעמט אן פון 10—1 און פון 3—7 נאכמ.

אי בר אוריין הוא יאי

(מנחות נ"ג)

אין אלע רעכטס ענינים ווי: פארטס-קאווע, סאנדאווע, וואיעסקאווע, פר. אקטען פון: שותפות, ליקווידאציע, דזשירזשאווע, קויף און פערקויף א. ז. וו. אינפארמירט, רעדאגירט און ערלעדיגט לויט'ן אוסטאוו

רעכטסק.

י. ה. בוזין, לאדז,

3 אגראדאווא 3

טעל. 191-48

(עקזיסטירט זייט 1910)

כ'פיהר אדורך געזעצטעסיגע שירות-נדרים-סטען און בעטייליג זיך אין בוררות; מיט'ן בעס-טען ערפאלג.

פ.ס. פאר שטענדיגע קליענטען אלע ארט אינפארמאציעס (טעלעפאניש) בחנם.

Dr. med.

Haltrecht

ספעציאל-ארצט פאר הויט-און געשלעכטס-קראנקהייטען

פיעטריקאווער 10, טעל. 245-21

נעמט אן פון 8—1 מיטאג און פון 6—9 אוונט, זונטאג פון 10—1 בייטאג.

אלע ארט אנאליזען.

פאר ארבייטסלאזע לעטשניצע-פרייזן

Dr. med.

A. Uryson

אינערליכע קראנקהייטען

צוריקגעקעהרט

11. ליסטאפאד 20, טעל. 215-85.

נעהמט אן פון 6—8 אוונד.

די קאנצעלאריע פון

געשוואוירענעם איבערזעצער

אין פראנצויזישע, דייטשע און רוסישע שפראכען

Mgr. Zofja Beylin

געפינט זיך אויף

פיעטריקאווער 89

טעל. 145-03

פראנט צווייטער שטאק.

Dr. med.

S. KRYNSKA

הויט און וועגערישע קראנקהייטען (פרויען און קינדער)

נעמט אן פון 9—11 פריה און 3—4 נאכמ.

34 SIENKIEWICZA 34

telefon 146-10.

Dr. med.

Z. Datyner

אוראלאג

ספעצ. פאר נירען, בלאז און אורין-קראנקה.

ZACHODNIA 59a, tel. 148-95.

נעהמט אן פון 2—3 און פון 6.—8 אוו

4907

Dr. med.

H. NADEL

צוריקגעקעהרט

ספעציאליסט פאר אינערליכע קראנקהייטען

Piotrkowska 17, tel. 168-86

נעמט אן פון 6 ביז 7.

צאהן=ארצט

St. Gelberg

14 זאוואדזקא 14, טעל. 108-33

צוריקגעקעהרט

נעהמט אן פון 10—2 און פון 4—7 אוו.

ווידער ענטוואפנונגס-אונטער-האנדלונגען אין פאריז

פאריז, 18 (ספ. טעל.)

„מאטען" איז מודיע פון לאנדאן, אז אין די ענגלישע פאליטישע קרייזען, גיט מען צו א גרויסע בעדייטונג די איצטיגע געשפרעכען אין פאריז.

ווי די צייטונג גיט איבער, האט די פראנ-צויזישע רעגירונג איבערגעגעבען דעם ענגלישען פארשטעהער עדען, אקטען וואס בעווייזען דייטש-לאנדס געהיימע בעוואפנונג.

ווייטער רעכענט די צייטונג, אז ענגלאנד וועט מסכים זיין צו רעדוצירען די בעוואפנונג אויפן ים און אויך אויף דער יבשה. צו דעם צוועק האט זיך ענגלאנד געווענדעט קיין וואשינגטאן מיט דער בקשה, אפצולעגען דאס אויספיהרען די פלעי-נער צו בויען נייע ים-בעוואפנונגען. פון וואשינג-טאן איז נאך קיין תשובה נישט געקומען, דאך האלט מען, אז אין וואשינגטאן וועט מען נאכקומען די ענגלישע בקשה.

אין דער זעלבער צייט, וואס דער ענגלישער פארשטעהער פיהרט געשפרעכען אין פאריז, וועט נארמאן דייוויס קאנפערירען מיט מאקדאנאלדען, וועלכער איז נעכטען אוועק געקומען קיין לאנדאן.

עס בעשטעטיגען זיך די קלאנגען, אז נאר-מאן דייוויס האט בעקומען די פולמאכט פון פרע-זידענט רוזוועלט צו ערקלערען, אז אמעריקא וועט שטיצען דעם פראנצויזישען פלאן אין דער איבער-צייגונג, אז די אייראפעאישע מלוכות דארפען נישט מורא האבען פאר קאנטראלע, אויב זיי ווילען ערנסט זיך צופאסען צו די בעשלוסען פון דער ענטוואפנונגס-קאנפערענץ.

פאריז, 18 (ספ. טעל.)

מלוכה-סעקרעטאר עדען האט אין פאריז קאנ-פערירט מיטן פראנצויזישען אויסערן-מיניסטער פאול באנקור. היינט וועט די ענגלישע דעלעגאציע אויך האבען אנ'אודיענץ ביים פרעמיער דעלאדיע.

דינסטאג וועט פארקומען א קאנפערענץ מיט נארמאן דייוויסען.

אין פאריז וועט היינט אויך זיין הענ-דערסאן.

ענגלישע שטימען

לאנדאן, 18 (ספ. טעל.)

„מארנינג פאסט" שרייבט וועגען דער פא-ריזער קאנפערענץ, אז די חלוקי דעות צווישען לאנדאן און פאריז, זענען נאך זעהר בעדייטענד.

פראנקרייך ווארפט אפ די פאדערונג תיכף צו פערקלענערן די בעוואפנונג, וואס איטאליען האט ארויסגערוקט".

„דיילי טעלעגראף" ווייזט אן, אז בעת ד פאריזער אונטערהאנדלונגען וועלען בעהאנדעלט ווערען 4 פראגען ; 1) פערקלענערן די לופט-כחות ; 2) פעסטשטעלען די גרויס פון די ארמעען; 3) פראנקרייך און איטאליען זאלען צוטרעטען צום לאנדאנער ים-אפמאך און 4 קאנטראלע איבער דער בעוואפנונג.

ווי מען גיט איבער זאל דאלאדיע פאהרען קיין גענף זיך צו בעטייליגען אין דער סעסיע פון דער פעלקער-ליגע.

דארט וועט דאלאדיע אויך קאנפערירען מיט'ן דייטשען אויסערן מיניסטער נויראט.

„טיימס" שרייבט, אז פראנקרייך וועט פא-דערען צו שיקען אנ'אויספארשונגס קאמיסיע צו קאנטראלירען די דייטשע בעוואפנונג.

פאריז, 18 (ספ. טעל.)

אין די פאליטישע קרייזען קורסירען קלאנ-גען, אז נארמאן דייוויס האט מיטגעבראכט א בריף פון רוזוועלט'ן צום פרעמיער דאלאדיע.

אין דעם בריף דעקלארירט זיך רוזוועלט, אלס אנהענגער פון דער בעוואפנונג'ס-קאנטראלע, און רופט פראנקרייך איינצוגעהן אויף הנחות ביים אדורכפיהרען די דאזיגע קאנטראלע.

פאריז, 18 (ספ. טעל.)

פרעמיער דאלאדיע. האט ערקלערט פאר די פרעסע-פארשטעהער, אז מצד ענגלאנד, לאזט זיך פיהלען די שטרעבונג צו אייניגונג, די סיטו-אציע רוקט זיך ווייטער אין פערגלייך מיט דער סיטואציע אין חודש יוני.

די וויכטיגסטע בעראטונגען וועלען פארקו-מען היינט מיט'ן אנטייל פון נארמאן דייוויס.

אונטערגעשריבען פויליש-דאנציגער אפמאכען

ווארשא, 18 (טעלעפאניש)

היינט איז אין דאנציג אונטערגעשריבען גע-ווארען דער פויליש-דאנציגער אפמאך, וועגען די רעכט פון דער פוילישער מינדערהייט און פוילי-שער בירגער אויפ'ן דאנציגער טעריטאריום.

דער אפמאך רעגולירט דעם יורידישען צו-שטאנד פון דער פוילישער בעפעלקערונג אין דאנ-ציג, און קאן פערזיכערן דעם צופלוס פון פוילי-שע פראפעסיאנעלע אינטעליגענץ קיין דאנציג.

נעכטען איז אויך אין ווארשא אונטערגע-שריבען געווארען דער אויספיהרונגס פראטאקאל פון פויליש דאנציגער אפמאך, וועגען אויסנוצען דעם דאנציגער פארט. דאס מאכט א סוף צום קאנפליקט צווישען פוילען און דאנציג.

ווייטערדיגע רעוויזיעס צווישען קאמוניסטען און סאציאל-דעמאקראטען אין דייטשלאנד

בערלין, 18. (ספ. טעל.) די רעוויזיעס צווי-שען קאמוניסטען דויערען ווייטער.

מען האט ארעסטירט דעם געוו. דעפוטאט ברוהן.

אין האמבורג האט די פאליציי געמאכט רעוויזיעס אין 2 טויזענד ארבייטער וואוינונגען. מען האט קאנפיסקירט א סך געוועהר און 5 סאציאל-דעמאקראטישע פאהנען.

מענשען וואס קומען אן צו קצבה

וועלען פון די היטלער-משוגעים סטעריליזירט ווערען

איננסברוק, 18 (יט"א טעלעגראפיש)

נישט קוקענדיג אויף דער ערקלערונג פון דער דייטשער רעגירונג, איז ווייטער דער גאנצער פארטיי-אפאראט פון די נאציס אין פולער קראפט. טאג-טעגליך ווערען יודען ארויסגעשטויסען פון דיווירטשאפטליכע קרייזען.

איצט געהט אריין אין קראפט א נייער גע-זעץ, אז מענשען וואס מוזען אנקומען צו קצבה זאלען סטעריליזירט ווערען.

רוזוועלטס אויפבוי-פלאן האלט ביים דורכפאל

לאנדאן, 18. (ספ. טעל.) דער קארעספאנ-דענט פון וואשינגטאנער „דיילי טעלעגראף" רעדט היינט ארום דעם אמעריקאנער פלאן וועגען ווירט-שאפטליכען אויפבוי און שטעלט פעסט, אז די אק-ציע פון אויפבוי געפינט זיך איצט אין א סטאדיום פון איבער-ברוך.

היינט ענדיגט זיך דער 60-טאגיגער טערמין, וועלכען דזשאנסאן האלט פאר א דעצידירענדען ערפאלג, אדער מיסערפאלג פון דער אויפבוי-אקציע.

רוזוועלט'ס פאליטיק — שטעלט פעסט דער קארעספאנדענט — האט א ריין עקספערימענטאלען כאראקטער. די געזעלשאפט איז געווען פערבלענ-דעט מיט זיין פלאן, מען האט די געזעלשאפט גע-הייסען גלויבען, אז עס וועט אין פערלויף פון 24 שעה ווערען א גן-עדן. היינט זאגען רוזוועלט'ס נאהענטסטע גאנץ אפען, אז זיי ווייסען נישט צו וואס דער עקספערימענט וועט דערפיהרען, אבער ער האלט, אז אקציע זיין איז בעסער ווי זיין פאסיוו, נאר די געוואלדיגע און דינאמישע איבערצייגונג פון רוזוועלט'ן זענען אומשטאנד צו פערהיטען אז די נייע משין זאל זיך נישט פערהאלטען.

דער רעגירונגס-געזעץ וועגען אינדוסטריעל-אויפבוי האט זיך ביז איצט פערענדיגט נישט מיט קיין ערפאלג, און נישט מיט קיין מיסערפאלג. אבער די איצטיגע סיטואציע ווייזט גיכער אויף א מיסערפאלג, שטעלט פעסט דער „דיילי-טעלע-גראף".

היינט פליהט מען פון מאסקווא צו דער סטראטאספערע

מאסקווא, 18. (ספ. טעל.) דער אפפליה פון סאוויעטישען באלאן צו דער סטראטאספערע, איז שוין איינ'גע מאל אפגעלייגט געווארן, צוליב די נישט גינסטיגע אטמאספערישע בעדינגונגען, איז ענטגילטיג בעשטימט געווארען אויף דעם 19-טען ד. ח. פארטאגס.

עס פליהען אפ : די לופטפליהער פראקאפיעוו און בירנבוים און דער אינזש. גאדוגאוו, אויף דעם צענטראל-פליה פלאץ אין מאסקווא זענען שוין גע-מאכט די לעצטע צוגרייטונגען.

פאליטיק פון א געזונטער וואלוטע

די אויסגעשריבענע 6 פראצענטיגע נאציאנאלע הלוואה, איז דער בעסטער בעווייז פון דעם ווילען פון דער רעגירונג צו דערהאלטען די ביז-איצטיגע פאליטיש-פינאנציעלע ליניע, וואס קען זיכער בע-צייכענט ווערען אלס א פאליטיק פון א געזונטער וואלוטע. נישט קיין אינפלאציע אין אזא אדער אנ'אנדער פארם, נאר א געזונטע וואלוטע און פי-נאנץ-ווירטשאפט — אט דאס זענען די פרינציפען וועלכע האבען בעפאדערט אין די לעצטע יאהרען, כדי די צו דערהאלטען, גרויסע אנשטרענגונגען און א שטארקען ווילען וואס די מאסגעבענדע ספערען האבען ארויסגעוויזען — מוזען אויך זיין אויף ווייטער דעצידירענד אין אונזער ווירטשאפט-ליכען לעבען.

מ'קען האבען די אדער יענע מיינונג וועגען די וואלוטע-פראבען פון ענגלאנד, סקאנדינאווישע לענדער, אדער פראנצויזישע שטאטען, צי גאר וועגען א רייהע לענדער אין מיטעל-אייראפע — דאס איינס איז אבער אהן שום צווייפעל, אז די ביז-איצטיגע ליניע, אויף וועלכער עס געהט די פי-נאנץ-פאליטיק פון אונזער מלוכה — האט איינ-געשפארט אונזער ווירטשאפט פיל קאמפליקאציעס און שאדענס — אויף וועלכע די ווירטשאפטען פון אנדערע לענדער זענען געבראכט געווארען.

קראנק-געלד — דאס הייסט צושטערען דעם גלייכגעוויכט צווישען די פאסיווען און אקטיווען אין די אינדוסטריע און האנדעלס-אונטערנעהמונ-גען, דאס איז אנ'אויטאמאטישע פערקלענערונג פון די רעאלע ווערטען ביי גאזשעס און ארבייטס-לויבען ביי מיליאנען גייסטיגע און פיזישע ארבייטער. קראנק געלד — דאס איז א פאמעליכע אבער סיס-טעמאטישע איינשרימפונג פון די פערמעגענס-סוב-סטאנצען ביי אלע בירגער. דעריבער זענען די בע-מיהונגען פון דער רעגירונג צו דערהאלטען דעם בודזשעט-גלייכגעוויכט, און צוגלייך צו דערהאל-טען א געזונדע, סטאבילע וואלוטע — מוזען אלע אנערקענען אלס א ענין, וואס איז זעהר אמשטארק-טען אונטערשטיצט צו ווערען. די דאזיגע אונטער-שטיצונג מוז זיך אויסדריקען אין לאקירען א טייל פערדינסט, אדער פערמעגען אין גוטע מלוכה-ווערט-פאפירען, וועלכע גאראנטירען דעם זלאטע אין גאלד צאהלבאר אמשפעטסטענס אין 10 יאהר ארום. און נישט שלעכט פערפראצענטירט — דאס אלעס, מוזען מיר אנערקענען — וועט אלעמען פערגרינגערען דייער אויסגאבע.

מיר האבען געזעהען אין די לעצטע יאהרען.

ווי נישט בערעכענט זענען געווען די פאלגען פון געלד-לאקאטען אין דעם וועסט, וועלכע האבען זיך אויסגעווירקט צו זיין די זיכערסטע און סאלידסטע.

די ווייטגעהענדסטע פארדינסטיגקייט — דאס לאקירען פרייע קאפיטאלען, צי אין ענגלישע פונ-טען, צי אין אמעריקאנער דאלארען אויף א פער-העלטנישמעסיג קליינעם פראצענט — האט פעראור-זאכט די בעזיצער פון די לאקאטען, נישט בלויז צו רעזיגנירען פון די טייל פראצענטער, וועלכע זיי וואלטען געקענט געוואונען אין אנדערע לאקאטען, נאר נאך מעהר, אויף זעהר ערנסטע שאדענס פון קאפיטאל.

דאגעגען דאס זייבעלטען פריי מזומן אין פוילישע זלאטעס, האט זיך ביז איצט ארויסגעוויזען פאר דעם זיכערסטען מיטעל צו דערהאלטען פון דער פולער פערמעגענס סובסטאנץ ביים גלייכצייטיגען געניסען פון א בעדייטענדער פראצענטירונג.

דאס לאקירען דעם קאפיטאל אין דער 6 פראצענטיגע נאציאנאלע הלוואה גיט דעם בעזיצער סיי א פולשטענדיגע זיכערקייט, סיי גוטע צינזען. אין צוזאמענהאנג דערמיט, וואס אין איצטיגען מא-מענט, איז נויטווענדיג צו מאבילזירען א געוויסע סומע, קען זיך דאס ארויסווייזען אלס מעהר אדער ווייניגער שווערליך וועט עס אבער אין רעזולטאט זיך ארויסווייזען אלס א גוט לאקירטע אפשפארונג. די דאזיגע לאקאטע וועט זיין נאך בעסער, ווען די גאנצע געזעלשאפט וועט מאסענווייז בעהמען אנטייל אין איהר סובסקריפציע.

רפאל שערעשעווסקי וועט רעדען דורכ'ן ראדיא

וועגען דער אינ. נאציאנאלער הלוואה

ווארשא, 18 (יט"א טעלעפאניש)

קומענדיגען שבת 6,05 אוונט, וועט רפאל שערעשעווסקי האלטען א רעדע דורכן ראדיא וועגען דער 6 פראצ. אינערליכער מלוכה-הלוואה.

קלאנג-קינא-טעאטער

ZACHETA

זגערזשער 26

גרויסער דאפעלטער יו"ט-פראגראם!

1) דער מעכטיגסטער פילם פון דער יעצ-טיגער צייט, וועלכער האלט דעם צושויער אין דער גרעסטער שפאנונג ביז ענדע

דער מענש,

וועלכן כ'האב דער'הרג'עט

אין די הויפט-ראלען :

Lienel Barymorre, Philips Holmes

II.

לעצטע עסקאפאדע

אין די הויפט-ראלען :

Z. Staniewicz i J. Węgrzyn

אנהויב פון די סעאנסען טעגליך 4.30 נ"מ

שבת און זונטאג—12.30 א זייגער בייטאג

א לאדזער 11-יעהריג יודיש מיידעלע

האט מען געפונען היימלאז אויף א פאריזער בולוואר

פאריז, 18. (ספ. טעל.) אויפ'ן בולוואר „סען מארסעל" האט מען געפונען א 11-יעהריג, היימלאז טויב-שטום יודיש מיידעלע.

די אויספארשונג האט פעסטגעשטעלט אז דאס מיידעלע שטאמט פון לאדז און איהר נאמען איז ווארסקי. ווי אזוי דאס מיידעלע איז געקומען קיין פאריז, דאס ווייסט מען נישט.

דאס היימלאזע קראנקע מיידעלע ווערט אפגע-שיקט קיין לאדז צום פאטער.

Dr. med.

H. Różaner

הויט, ווענערישע קראנקהייטען און מענער-שוואכע

NARUTOWICZA 9, tel. 128-98.

צוריקגעקערט.

עמפפאנגט פון 8–10 און פון 5–8 אוו.

שנעל און גוט!

שנעל און גוט ווירקען די טאגאל טאבלעטקעס ביי רעוומאטיזם, פאדאגרע, שמערצען און רייסען אין די געלענקען, נעווראלגיע און פערקיהלונגען. שוין זייט איבער 15 יאהר באנוצט מען מיט דעם בעסטען ערפאלג ביי דידאזיגע ליידען טאגאל-טאבלעטקעס. איבער 6000 דאקטוירים, דארונטער אסך בערימטע פראפעסארען בעשטעטיגען די גוטע ווירקונג פון טאגאל-טאבלעטקעס. פרואווט און איבערצייגט אייך נאך היינט אליין. מען מוז אבער גוט אויפפאסען אויף די אריגינאלע נישט באשעדיגטע פערפאקונג. צו באקומען אין אלע אפטייקען. רעג.-נום. 1364.

Togal

„נייער פאלקסבלאט"

די הלוואה וועט זיין פוילענס גרויסער ערפאלג

דעפ. דר. י. טהאן וועגען דער נאציאנאלער הלוואה

דעפ. דר. י. טהאן האט אין געשפרעך מיט א מיטארבייטער פון „נ. פ." זיך ארויסגעזאגט וועגען דער נאציאנאלער הלוואה אין פוילען.

אינגאנצען זאגען, האט אנגעהויבען דר. טהאן, אז דער מאמענט פאר דער הלוואה איז איצט נישט קיין בעזונדערס גינסטיגער. עס איז שלעכט און דאס נישט בלויז אין פוילען, נאר אין דער גאנצער וועלט, אבער גראד דערפאר איז די הלוואה א נויטווענדיגקייט און זי מוז זיך אונבעדינגט איינגעבען, פערשטייט זיך, אז בעז דער אנשטרענגונג פון דער גאנצער געזעלשאפט, וועלכע וויסט דאך, אז די הלוואה איז איינס פון גאנצען סיסטעם מיטלען, וועלכע האבען דעם ציל גובר צו זיין דעם קריזיס.

— צי דענקט איהר אז די בעדינגונגען פון דער הלוואה וועלען ערמוטיגען די געזעלשאפט צו צייכענען?

— די בעדינגונגען פון דער הלוואה זיינען אזעלכע גינסטיגע, אז ווען אפילו איינער זאל נישט וועלען קויפען צוליב פאטריאטישע טעמים, וועט ער עס טון אויס ריינעם ווירטשאפטליכען אינטערעס, יעדער ווייס, אז די בעדינגונגען פון ווירטשאפטען אין דער גאנצער וועלט און דערמיט אויך אין פוילען זענען אזעלכע, אז ווען א קאפיטאל ברענגט זעקס פראצענט ריווח, געהערט דאס צו די זעלטענהייטען. ביי דער דאזיגער הלוואה דעצידירט אבער נישט בלויז די הויכקייט פון דער פראצענטירונג, נאר אויך דער אומשטאנד, וואס די הלוואה איז פריי פון יעטוועדע שטייערען און זי ווערט אויסגעצאהלט אין א פערהעלטנישמעסיג קורצער צייט, דהיינו, אין צעהן יאהר. ווען א שטייגער עמיצער וואלט וועלען זיין גאנצען קאפיטאל איינלייגען אין דער דאזיגער הלוואה, דאן וואלט ער אויטאמאטיש בעפרייט געווארען פון כמעט אלע שטייערען, אט די בעדינגונגען און דער בעוואוסטזיין אז די סומע פון דער הלוואה בעטרעפט סך הכל 120 מיליאן זלאטעס, וועלען אהן ספק פעראינטערעסירען די ברייטסטע קרייזען פון דער געזעלשאפט, א סומע פון 120 מיליאן זלאטעס איז דאך לעכערליך קליין פאר א מלוכה, פון 32 מיליאן איינוואוינער און דאס אפילו ביי דער איצטיגער פעראָרימונג פון דער געזעלשאפט. עס וועט נישט זיין קיין גוזמא צו זאגען, אז דאס קויפען די הלוואה איז די בעסטע לאקאטע פון קאפיטאל, בעזונדערס פאר קליינע קאפיטאליסטען. איך האלט, אז די גאראנטיע וועלכע עס גיט די דאזיגע הלוואה פונקט ווי די גאנצע ביז־איצטיגע ווירטשאפטליכע וואלוטע־פאליטיק הייסען אריינלייגען קאפיטאל אין אט דער הלוואה.

— אגב, הער דעפוטאט, וואס דענקט איהר וועגען דער ווירטשאפטליכער פאליטיק פון דער רעגירונג?

— אהן ספק איז די ווירטשאפטליכע פאליטיק פון דער רעגירונג איצט מעהר ווי ווען עס איז פארזיכטיג און דורכגעטראכט. אמת, די רעגירונג פיהרט דורך דעם בודזשעט אין א מאס, וועלכער שטייגט אריבער די פינאנציעלע מעגליכקייטען פון דער געזעלשאפט, אבער ביים אויספיהרען דעם בודזשעט ווייזט זי ארויס א פערשטענדניש פאר דעם מצב פון דער געזעלשאפט און שפארט וואו און ווי נאר זי קען, אפגעבענדיג זיך א דין וחשבון וועגען דעם, אז ס'איז אונמעגליך ארויפצולייגען נייע שטייער־לאסטען אויף דער געזעלשאפט. איך האב דעם איינדרוק אז די רעגירונג גיט זיך אפ א דין וחשבון וועגען דער לאגע פון דער שטאטישער געזעלשאפט דער סוחרישער און אינדוסטריעלער, וועלכע טראגען די גרעסטע לאסטען פאר דער מלוכה, דאס בעציהט זיך בעזונדערס אויף דער יודישער געזעלשאפט, וועלכע האט שוין נישט איין מאל דורך איהרע פארלאמענטארישע פערטרעטער אנגעוויזען אויף איהרע גרויסע נויטען. פערשטייט זיך, אז דאס האט נישט קיין שום געמיינזאמעס מיט דער איצטיגער הלוואה, איך האב נאר געוואלט אנווייזען, אז לעצטענס ווייזט די ווירטשאפטליכע פאליטיק פון דער רעגירונג ארויס פיל מעסיגקייט און דורכגעטראכטקייט און דאס זענען זאכען, וועלכע דעצידירען וועגען דערפאלג פון דער הלוואה.

איך האלט, אז דער איצטיגער מאמענט איז אונגעהויער וויכטיג פאר דער גאנצער מלוכה. די איצטיגע הלוואה דארף פערפעסטיגען די פוילישע וואלוטע, וועלכע קאן נישט און טאר נישט ענטווערטעט ווערען, עס איז דעריבער קלאר, אז ביי אזעלכע בעדינגונגען דארף די גאנצע געזעלשאפט פון די ארימסטע ביז די רייכסטע אונטערשטיצען די בעמיהונגען פון דער רעגירונג אין דער ריכטונג אהן קיין שום בעווארענישען. און נישט בלויז דאס. דער פרעסטיזש פון דער מלוכה פאדערט אז די הלוואה זאל האבען א גרויסען ערפאלג. מיר טוען דאס נישט בלויז פאר זיך, נאר אויך פאר אויסלאנד. די וועלט מוז וויסען אז די פוילישע געזעלשאפט צייכענט זיך אויס מיט גרויס בעוואוסטזיניגקייט, מיט א געפיהל פון פעראנטווארטליכקייט, פאר'ן גורל פון דער מלוכה אין שווערע מאמענטען, אז די געזעלשאפט ווייזט דעם כח פון דער מלוכה און האט צו איהר צוטרוי, אזא אנשטרענגונג פערשטארקט די קאנסאלידאציע פון דער מלוכה אויף אינווייניג און הויבט איהר פרעסטיזש אויף דרויסען, דעם מאראלישען ווי דעם פינאנציעלען פרעסטיזש.

— אלזא, לויט אייער מיינונג וועט זיך די הלוואה פולשטענדיג איינגעבען, צי גלויבט איהר, אז די סומע פון דער הלוואה קאן אריבערגעשטיגן ווערען?

— יא, אין אלע מלוכות איז שוין כמעט ווי א מנהג, אז די בעשטימטע הלוואה ווערט אריבערגעשטיגען אין עטליכע מאל. די לעצטע הלוואות אין ענגלאנד, אין אמעריקע און אין פראנקרייך האבען בעוויזען אז אפילו אין צייטען פון שווערען קריזיס, ווען עס האט זיך אלעמען אויס, אז די פינאנציעלע אויסשעפונג פון דער געזעלשאפט האט שוין דערגרייכט די לעצטע מדרגה האט אומעטום די געזעלשאפט ארויסגעוויזען אזוי פיל ענערגיע און לעבענסקראפט אז די סומע פון דער הלוואה ווערט געצייכענט עטליכע מאל אזוי פיל. איך האב אלזא די פולשטענדיגע האפנונג אז אויך די איצטיגע נאציאנאלע הלוואה אין פוילען וועט נישט נאר געדעקט ווערען, נאר זי וועט אויך אריבערגעשטיגען ווערען. דאס מוז ווערען אונזער אמביציע, כדי אויך אין דער הינזיכט זיך אויסצוגלייכען מיט אויסלאנד.

— אפשר וואלט איהר, אלס פרעזעס פון דער יודישער פארלאמענטארישער רעפרעזענטאנץ, זיך ארויסגעזאגט וועגען דער יודישער שטעלונג צו דער זאך?

— די יודישע געזעלשאפט בלייבט נישט הינטערשטעליג אומעטום דארט, וואו עס גייט וועגען דינען דער מלוכה און קיינמאל פאדערט נישט קיין שום מלוכה־אקציע קיין בעזונדערע אפעלען צו דער יודישער געזעלשאפט. מיר זאגען זיך נישט אפ פון קיין שום דינסט און פון קיין שום קרבן פאר דער מלוכה. מיר האבען נישט קיין שום בעווארענישען אין פאל פון דער מלוכה־הלוואה. די יודישע געזעלשאפט וועט אונטערשטיצען די הלוואה ביז די ווייטסטע מעגליכקייטען.

האבענדיג פאר זיך די געפאהר וועלכע דראט דער גאנצער וועלט און קודם כל די נאהענטסטע שכנים מצד דעם היטלער־לאנד, דארף מען שטרעבען מיט אלע כוחות, אינאיינעם מיט דער גאנצער קולטורעלער וועלט צו פערשטארקען אלע פאקטארען, וועלכע לאזען זיך נישט פערסמען פון היטלעריסטישען גייסט. פוילען איז גראד אזא פונדאמענטאלער פאקטאר. א שטארק, קאנסאלידירט פאליטיש און ווירטשאפטליך פוילען איז אן אמת'ער שוץ־וואל געגען דער היטלעריסטישער באנדע. אט אזוי דענקט די גאנצע וועלט וועגען פוילען, אזוי דענקט וועגען פוילען די יודישע געזעלשאפט. אפשר קיינמאל האט די ציוויליזירטע וועלט נישט פערשטאנען אזוי די נויטווענדיגקייט פון א שטארקער און גרויסער פוילישער מלוכה ווי אין איצטיגען מאמענט פון דער היטלעריסטישער בארבארישקייט, די נאציאנאלע הלוואה, וועלכע איך גלויב דערין, וועט האבען א גרויסען ערפאלג, וועט געבען דער גאנצער וועלט א קלארען בעווייז, אז פוילען איז א מלוכה, וואס איז אינערליך קאנסאלידירט, אז פוילען האט שטארקע ווירטשאפטליכע יסודות, און געזונדסטע בעדינגונגען פון ענטוויקלונג. די אינערליכע הלוואה וועט זיין פוילענס גרויסער ערפאלג.

דער מיעוטים-קאנגרעס האט געשוויגען

מיינונג פון פראפ. לאזארסאן וועגען אנטייל פון די יודען אין קאנגרעס פון די מינדערהייטען

א דעפעשע פון בערן איז מודיע, אז די יודישע דעלעגאטען צום קאנגרעס פון די מינדערהייטען האבען בעשלאסען אין קאנגרעס זיך נישט צו בעטייליגען. עס הייסט, אז די פאדערונג, וועלכע איז לכתחילה ארויסגערוקט געווארען דורך דער יודישער דעלעגאציע, דער קאנגרעס זאל צולאזען א פרייע און אפענע דיסקוסיע וועגען דער לאגע פון די יודען אין דייטשלאנד איז נישט בעפרידיגט געווארען. דער קאנגרעס, וועלכער האט אנגענומען א מויל מיט וואסער אין דער צייט, ווען עס איז פארגעקומען די גוואלדיגע און דראהענדיגע עוולה לגבי דער יודישער מינדערהייט, איז אויך איצט געבליבען געטריי זיין עצם ראלע אלס עקספאזיטור פון דער פראגערמאנישער פראפאגאנדע. עס זענען געווען אפילו שטימען פון פריהער מכוח דעם, אז די יודען זאלען זיך אין דעם קאנגרעס בכלל נישט בעטייליגען. די דאזיגע מיינונג האט געטיילט אויך דער מיטגליד פון דער אינטערנאציאנאלער אסאציאציע אויף צו שטודירען די רעכט פון די נאציאנאלע מינדערהייטען, פיליאהריגער אנטיילנעהמער אין די מינדערהייטס־קאנגרעסען און ספעציאליסט אין די פראגען פון מיעוטים, דער ריגער פראפעסאר לאזארסאן. זיין מיינונג וועגען קאנגרעס און וועגען אנטייל אין איהם האט פראפעסאר לאזארסאן אויסגעדריקט אין א געשפרעך מיט א מיטארבייטער פון דער ריגער צייטונג „סעוואדניא". פראפ. לאזארסאן האט ערקלערט:

לויט מיין מיינונג איז דער אנטייל פון די יודען אין קאנגרעס פון די איירעפעאישע מינדערהייטען נישט געוואונשען.

עס איז פאר קיינעם נישט קיין סוד, אז די פיהרענדע ראלע האבען ביז איצט געהאט אויף די קאנגרעסען פון די מינדערהייטען די דייטשען. און דאס איז קיין וואונדער נישט, ווייל מחוץ פון דייטשלאנד לעבען אין פערשידענע לענדער ביז 12 מיליאן דייטשען אלס מינדערהייטען. די גרעסטע גרופען זייערע אין איירעפע געפינען זיך אין פוילען און אין דער טשעכאסלאוואקיי.

אבער די דייטשען האבען נישט נאר געהאט די נומערישע איבערגעוויכט אויף די קאנגרעסען, נאר אויך גייסטיג האבען זיי דאמינירט.

די אידעע גופא וועגען די מינדערהייטס־קאנגרעסען איז ענג פערבונדען מיט דער אידעע פון דעמאקראטיע און קולטורעלען גלייכגעוויכט פון די פעלקער. אויב די וועלט האט איצט איבערגעלעבט א ריזיגע איבערקעהרעניש און טריאומף פון היטלער'ן, האט דער קאנגרעס פון די מינדערהייטען אין דער פערזאן פון זיין עקזעקוטיוו געדארפט זיך אפזונדערען פון איצטיגען דייטשען רעזשים, וועלכער שטייט אין ווידערשפרוך צו די עלעמענטארסטע יסודות פון בירגערליכער גלייכבערעכטיגונג.

די יודען אין דייטשלאנד זענען בערויבט פון די סאמע עלעמענטארסטע רעכט. איך ווייס, אז געוויסע אנהענגער פון דער פאליטיק פון פערמאכען די אויגען וועלען פרובען זיך ארויסדרייען מיט דעם אויסרייד, אז די יודען אין דייטשלאנד זענען נישט קיין מינדערהייט. נאר אויב אפילו עס איז אזוי, צי דארף מען איבערלאזען די יודען דעם פרייען רויב און פייניגונג פון דער הערשענדיגער כתיכה?

אבער עס איז נישט אזוי. אמת, די יודען אין דייטשלאנד האבען זיך נישט קאנסטרואירט אלס מינדערהייט מיט בעזונדערע אויטאנאמע ארגאנען, אבער אין דעם זין האבען דאס נישט געטון אויך די פאליאקען און די דענער, וועלכע וואוינען אין דייטשלאנד. און דאך ווערען די רעכט פון די מינדערהייטען געשיצט לויט דעם ארטיקעל 113 פון דער דייטשער קאנסטיטוציע, וועלכער דער נייער רעזשים האט אין גרויס איילעניש דערווייל פערגעסען אפצושאפען.

אבער קודם כל און אין דער ערשטער רייה דארפען די יודען געשיצט ווערען אויפ'ן סמך פון ווערסאלער טראקטאט און אלע זיינע הוספה־אפמאכען. די דאזיגע אפמאכען און טראקטאטען שיצען די בירגערליכע רעכט פון אלע ראסען און רעליגיעזע מינדערהייטען. און דעריבער האט דאס איצטיגע דייטשלאנד פערלעצט די עלעמענטארע אינטערנאציאנאלע יסודות פון רעכט לגבי דער יודישער און אלע אנדערע מינדערהייטען.

און אויב אזוי, קאנען נישט די מינדערהייטס־קאנגרעסען פערשווייגען די דאזיגע שרייענדיגע רעכטס־פערלעצונג און פערנעהמען זיך מיט דער פראגע... וועגען נישט צולאזען קיין דייטשע שילד אין פוילישען אויבערשלעזיען.

אין יסוד פון דער מינדערהייטען־בעוועגונג ליגען די מאראלישע אידעען וועגען דער גלייכווערטיגקייט פון אלע פעלקער. ביז איצט האבען מיר געזעהען, ווי די פיהרענדע פערזאנען פון עקזעקוטיוו און בעזונדערס דער גענעראל־סעקרעטאר פערשווייגען דאס, וואס עס קומט פאר אין דייטשלאנד.

ווער עס איז אן אמת'ער פריינד פון די מינדערהייטס־קאנגרעסען, אלס ווילענס־אויסדרוק פון מיליאנען מינדערהייטען, דער מוז אנערקענען, אז דער מינדערהייטען־קאנגרעס קאן נישט פריהער צונויפגערופען ווערען, איידער עס וועט נישט אויסגעקלערט ווערען די פאליטישע און די רעכטליכע פלאטפארם, אויף וועלכער די קאנגרעסען האבען בדעה צו שטעהן.

קיין שום אויסנאהמען קאנען נישט זיין און זענען נישטא. די מינדערהייטס־קאנגרעסען טארען נישט געבען אפילו קיין שאטען פון צווייפעל, אז זיי האבען נישט קיין שום געמיינזאמעס מיט דער היטלעריסטישער לעזונג פון דער מיעוטים־פראגע.

נישט איגנארירען דעם פאלקסוויל־ען

אין אן ארטיקעל „ווי זעהט עס אויס אויפ'ן „ארט?" שרייבט רעד. פסח קאפלאן אין „אונזער לעבען":

מיר האבען אקארשט געהאט א ציוניסטישען קאנגרעס און באלד נאכדעם אן אלגעמיין־יודישע וועלט־קאנפערענץ, וואו ס'זענען געהאלטען געוואלדיגע רעדעס און אנגענומען געווארען בעשלוסען; ווילען מיר אבער האבען א ריכטיגע ריאלע פארשטעלונג וועגען די אלע בעהאנדעלטע ענינים, דארפען מיר א בליק טאן, ווי זיי זעהען אויס אויף די ערטער, נאך די קאנפערענצען און קאנגרעסען.

פונם דאזיגען שטאנדפונקט האט פאר אונז מעהר וויכטיגקייט א זאכלעכער בעריכט וועגען קאנגרעס פון א היימישען דורכשניטליכען פאליטיקער, ווי די געפליגעלטע רעדעס פון די הויפט־פיהרערס, אדרעסירט צו אלע און... צו קיינעם נישט.

דער עלטערער דור, ווי פון סתם יודען אזוי אויך פון ציוניסטען, איז שוין צוגעבונדען צו די קליין־הענדלערישע אדער קליין־מלאכה'שע פאזיציעס, וועלכע זיי האבען פריהער פערנומען און קענען זיך פון זיי נישט אפרייסען; פאר'ן עלטערען דור גופא איז, אגב, בכלל דער ציוניזם נישט אזוי אקטועל, ווייל זיי, די טאטעס, וועלען שוין ווי ס'איז אפלעבען זייערע ביסעל יאהרען ביים טו־באנק, אדער ביים ווארשטאט.

שלעכט איז בלויז דעם יונגען דור, וואס קען זיך נישט צופאסען צום טאטענס בעשעפטיגונג און האט עס אויך פיינד געקריגען שנאת־מות. צו בעסערע פרנסה־צווייגען לאזען נישט צו די לעבען־בעדינגונגען פון גלות־לעבען. אט פון זיי איז געשאפען געווארען דער עלעמענט פון חלוציזם פאר א"י און פאר זייערע אינטערעסען זארגען אלע שקל־צאהלער, שטים־אפגעבער, קה"י תורמים וכדומה.

דעריבער האט דער איצטיגער ציוניזם א פראלעטארישען פנים. אלע נייע ציוניסטישע פארמאציעס, ארום וועלכער מאן זיי זאלען זיך נישט גרופירען, האבען קודם כל ארויסגעווארפען פון זיך די געפרעסטע קאלנערס און אנדערע סימנים פון ווייס־הענטלדיגער בורזשואזיע. איהר טרעפט זיי אין ברוינע העמדלעך, בלויע העמדלעך, האקי קאסטיומען, ווייסע העמדלעך און אין כלערליי אנדערע מינים מונדירונגען, נאר נישט אין סאלאן־פוץ.

און אט דער דעלעגאט פון די פערקאטשער־טע ארבעל האט שוין אנגעהויבען אין זיין בעריכט שאפען אויפן ארט שטימונג פאר דער ווייטערדיגער ארבייט פון ציוניזם.

איז אונז קודם כל וויכטיג געווען צו הערען, אז ער נעמט אונטער זיין שוץ, כאטש טיילווייז, די אפמאכען מיט דייטשלאנד. מ'קען זאגען, אז נישט טיילווייז, נאר אינגאנצען.

דעם פאמערענצען־אפמאך, זאגט ער, האבען אפגעשלאסען נישט דער קאנגרעס און נישט דער עקזעקוטיוו. נאר ווער? א פריוואטער פערשוין? סא ווי איז פארט די בעציאונג פון די ציוניסטישע אינסטאנצען צום שענדליכען אפמאך? קיין פערמשפטונג האבען מיר נישט געהערט! און פאר'ן דריי מיליאן אפמאך האט ער בפירוש לויב־ווערטער.

אט דאס איז די אמת'ע ציוניסטישע פאליטיק אין די קומענדיגע טעג. מ'פערלאזט זיך א פנים אויף דער הווא־אמינא, אז דער אויפברויז פון פאלק וועט אפשוימען, דער כעס וועט איינגעשטילט ווערען און דארטען וועט מען קענען געניסען די פרוכט פון די אפמאכען.

מ'האט אבער אין דעם פרט א טעות: דאס פאלק־געוויסען איז היינטיגעס מאל א לעבעדיגע בעשעפעניש און איז פערקערפערט אין דער באי־קאט־אקציע געגען דער היטלעריסטישער דייטשלאנד. דער געוויסען וועט נישט רוהען און אויך נישט לאזען רוהען יענע אלע עלעמענטען, וואס

(ווייטער זעה 8־טע זייט)

גרויסע פון דער הויפט-שטאט

א ביסעל סענסאַציאָנעלע פוילישע און יודישע פאסירונגען

פון אונזער ווארשאווער קארעספאנדענט
מ. עלבוים

פון מזרח אויף מערב

דאָס פוילישע פּאָליטישע לעבען איז נאָך אַלץ ווייט פון וואַרשע. אין דער הויפּט-שטאָט טוט זיך נאָך גאָרנישט אָדער כמעט גאָרנישט.

אויב אין די לעצטע עטליכע וואָכען איז דאָס מאַסגעבענדע וואָרט אין דער רעגירונגס-פּאָליטיק געקומען פון מזרח, ווייל דער מאַרשאַל פּילסודסקי איז געזעסען אין פּיקילישקי און אַהין זענען כסדר געפאָהרען אויף קאָנפערענצען די דעצידירענדע פאַקטאָרען, — האָט איצט די פּאָליטישע ליניע גענומען אַ ווענדונג אויף מערב און דאָס צוליב צוויי-דריי טעמים:

ערשטענס, זיצט דער מאַרשאַל פּילסודסקי אין זאַלעשטשיקי, אין'ם מערב-טייל פון גאַליציען און אַהין פאָהרען איצט די, וואָס הערען זיך צו צו זיין וואָרט און טון זיין פערלאַנג און צווייטענס, האָט אין'ם סאַמע פּאָליטישען וועלטעל אַ בלאָז-געטאָן אַ מערב-ווינטעל, אַ ווינטעל, וואָס קומט פון פּויזען.

עס זאָל הייסען, אַז פון פּויזען זאָל קומען דער געפּלאַנטער ברייטער פראָנט אין'ם מלוכה-לעבען פון פּוילען. עס איז נאָך, אמת, נאָך נישט געקומען די צייט וועגען אַריינצונעהמען אין די רעגירונגס-ספערען די רעכטע עלעמענטען — די ענדעקעס און די רעכטע פּויערים-גרופּען — אָבער דער ערשטער שריט איז געמאַכט געוואָרען: אין דעם הויפּט-קאָמיטעט פון דער נאַציאָנאַלער הלוואה זענען אַריינגענומען געוואָרען אַ רייה פּערזאָנען, וואָס רעפּרעזענטירען מיט זיך די רעכטע פּאָליטישע גרופּען אין לאַנד און אַזעלכע, וואָס זענען ביז-איצט געשטאַנען ווייט פון דער סאַנאַציע. צווישען די דאָזיגע פּערזאָנען פערנעהמט דעם אויבענאָן דער פּויזנער שטאָט-פּרעזידענט, דער באַקאַנטער ענדעקישער פיהרער ראַטאַיסקי, און ער, — ווי מען שמועסט — זאָל דאָס זיין די בריק, אויף וועלכער עס וועט קומען, מיט דער צייט, דער אויסגלייך, דאָס אָפּשטעלען דעם קאַמף — עס וועט געשאַפען ווערען דער ברייטער פראָנט.

דער הויפּט-קאָמיטעט פון דער נאַציאָנאַלער הלוואה — שמועסט מען ווייטער — וועט דאָס זיין די נישט-אָפיציעלע ערשטע רעגירונג פון פּערזאָנען, וואָס שטעהען נישט אין די רייהען פון די נאָך-מאַי-קרייזען. פון דאָרט, פון דעם דאָזיגען הלוואה-קאָמיטעט, זאָלען קומען די ווייטערדיגע פּאָליטישע שריט.

דער פּערזאָנען - צוזאַמענשטעל פון דעם הלוואה-קאָמיטעט און, דער עיקר, דאָס, וואָס די אויבענדערמאָנטע פּערזאָנען אין גרופּען זענען געגאַנגען אין דעם קאָמיטעט, — ווערט ברייט קאָמענטירט אין די פּאָליטישע קרייזען און האָט שוין אויך געפונען אַן אָפּקלאַנג אין דער אויסלענדישער פּרעסע.

קאַנדידאַטען אויף אַריינצוגיין אין דער „עליטע"

זינט עס איז באַקאַנט געוואָרען דער נייער קאָנסטיטוציע-פּראָיעקט פון פּאַלקאָווניק סלאַוועק, לויט וועלכען וועלען צום נייעם אויסדערוועהלטען סענאַט וועלען האָבען נאָר די, וואָס געהערען צו דער „עליטע", ד.ה. די, וואָס האָבען וועלכע עס איז אויסצייכענונגען אַלס קעמפער פאַר'ן אומאָפּהענגיגען פּוילען — פון יענעם טאָג אָן זינט דעם לעגיאָניסטען-צוזאַמענפאָהר, האָבען אָנגעהויבען וואַקסען די קאַנדידאַטען אויף צו געהערען צו דער „עליטע" ווי שוואָמען נאָך אַ רעגען.

מען גיט-איבער פון קאָמפּעטענטע קוועלען אַז אין משך פון די לעצטע עטליכע וואָכען זענען שוין אין געהעריגע אינסטאַנצען איינגעפלאָסען איבער 150.000 ביטעס פון פּעדראַבען, וועלכע ווייזען אויף, אַז זיי האָבען בשעתם, געקעמפט פאַר אַן אומאָפּהענגיגען פּוילען, אַז זיי האָבען געהערט צו פערשיידענע געהיימע אָרגאַניזאַציעס בימי צאַרישען רוסלאַנד און דייטש-עסטרייכישער אָקופּאַציע; אַז זיי האָבען געקעמפט אין כלערליי מיליטערישע אָפּטיילונגען, געווען אַרעסטירט פאַר פּאָליטישער טעטיגקייט, אָדער ווייניגסטענס, געשטיצט, געהאָלפען אַזוי אָדער אַנדערש אין'ם קאַמף פאַר פּוילענס באַפרייאונג.

איך, וואו זענען אָט די אַלע „קעמפער" און „אידעאַליסטען" געווען ביז-איצט? פאַרוואָס האָבען די זיך ערשט איצט געמאָלדען נאָך די פערדינסט-קרייצען? — דאָס בלייבט שוין אַ קשיא.

יעדענפאַלס איז דאָס כאַראַקטעריסטיש. מענשען ווילען האָבען רעכט צו וועהלען, דער סוד ליגט אָבער אין דעם, וואָס דער גרעסטער טייל פון די נייגעבוירענע קאַנדידאַטען אויף אַריינצוגעהען אין דער „עליטע" זענען אַזעלכע וואָס מיינען נישט אַזוי צו וועהלען ווי צו קאָנען געוועהלט-ווערען...

אַנ'אָרגאַניזאַציע פון יודישע מיסיאָנערע?

צווישען אַ גרופּע יודישע כלל-טוער אין וואַרשאַ, צווישען וועלכע עס געפינען זיך אויך עטליכע יודישע שריפטשטעלער, איז ענטשטאַנען אַ זעהר אָריגינעלער פּלאַן: אַ פּלאַן צו שאַפען לויט'ן מוסטער פון דער קריסטליכער מיסיאָנערען-אָרגאַניזאַציע, אַזאַ מיסיאָנערען-אָרגאַניזאַציע פון יודען.

בקיצור ענטוויקלען די פּראָיעקט-געבער זייער פּלאַן אַזוי: היות, ווי יודען ווערען איצט געפּלאָגט, געיאָגט, געפּייניגט, און געמאָרדעט, היות ווי די שנאה צו יודען ביי די אומות העולם נעהמט זיך דערפון וואָס מען קען נישט די יודען מ'ווייסט נישט וועגען זיי, מען קען נישט די יודישע רעליגיע, דעם יודישען נאַציאָנאַלען געדאַנק און די אידעלע אידעאַלען פון יודישען פאָלק; און דאָס נישט קענען די יודען איז אַ רעזולטאַט דערפון וואָס געוויסע יחידים דרעהען איבער, בכיוון די יודישע רעליגיע, שטעלען-פאַר יודען ווי פּאַראַזיטען, אויסוואורפען, געלד-זעק, פּראָצענטניקעס, א. ד. גל. — צוליב דעם אַלעם דאַרף געשאַפען ווערען אַ ברייטע, גרויסע וועלט-אָרגאַניזאַציע, וואָס זאָל האָבען פאַר אַן אויפגאַבע בעוואוסטזיניג צו מאַכען די אומות העולם די ברייטע קריסטליכע מאַסען וועגען דעם מהות פון יודענטום, פון דער יודישער רעליגיע, פון יודישען נאַציאָנאַלען געדאַנק.

דאָס איז דאָס מינימום-פּראָגראַם פון די פּראָיעקט-געבער, עס איז אָבער נאָך פערהאַן אַ מאַקסימום-פּראָגראַם לויט וועלכען ספּעציעלע אַגיטאַטאָרען-מיסיאָנערען זאָלען קודם-כל צוריקוואַרבירען צום יודענטום אַלע די, וואָס זענען אַוועקגעגאַנגען די משומדים, און אַפילו אויך ווערבירען צום יודענטום קריסטען און מאַכמעדאַנער.

דער פּלאַן איז אין פּלוג, אַן אוטאָפּישער, די פּראָיעקט-געבער האַלטען זיך אָבער אָן איהם פעסט און זיכער, עס קומען שוין פאַר באַראַטונגען און זיצונגען, עס זאָלען שוין אַפילו זיך מעלדען פינאַנץ-מענשען וועלכע [illegible]לען און וועלען שטיצען מאַטעריעל די מיסיאָנס-אָרגאַניזאַציע, און צו אַזאַ פּלאַן, כידוע, דאַרף מען געלד און אַ סך געלד.

מיר באַטראַכטען דעם פּלאַן פון זשורנאַליסטישען שטאַנדפּונקט.

א סקאַנדאַל צוליב אַ „בגידה" אין'ם יודישען טעאַטער-וועלטעל

אין'ם וואַרשאַווער יודישען טעאַטער-וועלטעל טומעלט זיך, מען פּראָטעסטירט, מען ליאַרעמט און מען שרייט.

געשעהען איז אַזאַ זאַך: קאַמינסקיס טעאַטער אויף אָבאָזשנאַ גאַס דאָס ערשטע, גרויסע יודישע טעאַטער אין וואַרשאַ, וואָס איז אויפגעבויט געוואָרען דורך אברהם-יצחק און אסתר-רחל קאַמינסקי מיט קנאַפּע 25 יאָהר צוריק — אָט פון דעם דאָזיגען טעאַטער האָט זיך לעצטענס אָפּגעטאָן דאָס מזל: וואָס עס איז דאָרט נישט געשפּילט געוואָרען וועלכע גאַסטראָליאָרען עס זענען נישט אויפגעטרעטען, איז אַלץ געווען מאַגער אין דער קאַסע.

די היינטיגע בעלי-הבתים פון'ם טעאַטער: די פרוי פולמאַן (שוועסטער פון אסתר-רחל קאַמינסקי די שוישפּילעריין אידאַ קאַמינסקאַ און דער מוזיקער יוסף קאַמינסקי (קינדער פון אסתר-רחל קאַמינסקאַ) האָבען דעריבער אויף דעם קומענדען סעזאָן פערדינגען דאָס טעאַטער צו אַ פוילישער טרופּע, וועלכע גרינדעט אַן אָפּערע. דער נאָמען פון דעם „קאַמינסקי-טעאַטער" ווערט געענדערט אויף „אָפּערא פּאָוויסלאַ" און — באַסטאַ.

איז געוואָרען אַ רעש: ס'טייטש אַ יודישע טעאַטער-פּלאַצובקע זינט 25 יאָהר געהט אַריבער אין גוי'עשע הענט, עס ווערט פערפאַלען — ווייניגסטענס אויפ'ן קומענדען סעזאָן — אַן אַרבייטס-פּלאַץ פאַר יודישע אַקטיאָרען, מוזיקער, און ביהנע-אַרבייטער!

די טעאַטער בעלי-הבתים פערענטפערען זיך אַז זיי האָבען נישט געהאַט קיין אַנדערע ברירה; אַז עס וואָלט זיי אויסגעקומען צו פערקויפען די געביידע אויף אַן אַוקציאָן-גאַראַנש; אַז זיי האָבען שוין נישט געקענט אויסהאַלטען די „מאַרטירלאָגיע" פון יודיש טעאַטער, וואָס ווערט געשפּילט ביי ליידיגע שטוהלען; אָבער אין דער יודישער אַקטיאָרען-משפחה בעטראַכט מען דעם געשעהענעם פאַקט פאַר אַ בגידה, אַ פערראַט.

די הויפּט-אַטאַקע ווערט געפיהרט געגען דער פרוי אידאַ קאַמינסקאַ, זי, ווידער, טענה'ט, אַז זי האָט גאָרנישט וואָס צו זאָגען, ווייל זי איז אַ יורשת פון אַ 6-טעל טייל.

יודישע אַקטיאָרען מאַכען אָבער בעמיהונגען נישט צו דערלאָזען שפּילען די פוילישע טרופּע, עס ווערט געפּלאַנט אַ שטרייק אַ-לאַ „האַרטענזיא": יודישע אַקטיאָרען וועלען מוצאי ראש-השנה נאָך דער לעצטער פאָרשטעלונג זיך אַוועקזעצען אויף דער ביהנע און ערקלערען: „מיר בלייבען דאָ; מיר געהען נישט אַוועק פון אונזער אַרבייטס-וואַרשטאַט".

פעסימיסטישער בעריכט פון דזשאינט פארעין קאמיטע

וועגען דער לאגע פון די יודען אין דייטשלאנד א. א. לענדער

לאָנדאָן, (י. ט. א.) דער בעריכט פון „דזשאָינט פאַרעין קאָמיטע", וואָס איז צוגעשטעלט געוואָרען פאַר דער סעסיע פון באָרד אָף דעפּיוטיס, איז געפאַסט אין אַ אָפּטימיסטישען טאָן. דער בעריכט ווייזט אָן אויף דער ענטוויקלונג פון אַנטיסעמיטיזם אין עסטרייך און אין רומעניען און אויף דער פערשאַרפונג פון די ראַסען-פערפאָלגונגען אין דייטשלאַנד אויף אַלע געביטען פון לעבען, בעריכטענדיג וועגען ציוניסטישען קאָנגרעס און די רעזאָלוציעס פון אַנדערע קאָנפערענצען וועגען אַנ'אינטערנאַציאָנאַלע הילפס-אַקציע. שטעלט פעסט דער בעריכט, אַז די איצטיגע פּאָליטישע שפּאַנונג אין אייראָפּאַ פיהרט דערצו, דאָס קיין שום רעגירונג וויל זיך נישט אַנגאַזשירען אין אַזאַ אַקציע, מורא האָבענדיג פאַר נישט פאָראויסגעזעהענע ערנסטע קאָנסעקווענצען. הגם עס הערשט אַ שטאַרקע סימפּאַטיע פאַר דער יודישער זאַך אין די ליבעראַלע, פּאַציפיסטישע און סאָציאַליסטישע קרייזען, דאַרף אָבער אָנערקענט ווערען, אַז גלייכצייטיג הערשט אַ בעדייטענדע צוריקגעהאַלטענקייט ביי אויסדריקען די דאָזיגע געפיהלען אין דער פאָרם פון אַ געוויסער אַקציע, וואָס עס איז אויך נוגע דעם פעלקערבונד, וועמענס אַקציע איז אָפּהענגיג פון אַ פּראָוויקעלטער יורידישער פּראָצעדור און נויטיגט זיך אין פּרעצעדענסען.

דער „דזשאָינט פאַרעין קאָמיטע" שטעהט אויף דער וואַך פון דער היטלעריסטישער פּראָפּאַגאַנדע-אַקציע אין אויסלאַנד, און אין בעריכט ווערט אויסגעדריקט די איבערצייגונג, אַז די פאַנטאַסטישע בעריכטען און רכילות וועלכע ווערען פערשפּרייט דורך די פּראָפּאַגאַנדע-אַגענטען פון געבעלס רופען נישט אַרויס קיין שום צוטרוי אין די דעמאָקראַטישע מערב-אייראָפּעאישע לענדער.

Dr. R.
Zalcwasser
CHIRURG — כירורג
ציגעל-גאַס 19, טעל. 125-17
נעהמט אָן פון 1—2 בייטאָג און פון 4—7 נאַכמ.

Dr. med. **H. LUBICZ**
ספּעציאַליסט פאַר ווענערישע און געשלעכטס-קראַנק
צוריקגעקעהרט
צעגעלניאַנאַ 7, טע. 141-32.
נעהמט אָן פון 8—10 פריה, פון 12—2 נאַכמ. און פון 5—8 אָווענד. זונטאָג פון 9—11 בייטאָג.

Dr. med.
L. Berman
צעגעלניאַנאַ 15, טעל. 149-07
ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט- און געשלעכטס-קראַנקהייטען, מענער-שוועכע-בעהאַנדלונג און סעקסועלע בעראַטונג.
אַלע אַרט אַנאַליזען.
נעהמט אָן פון 8—11 און 4—8 אָוו. זונטאָג פון 9—1 בייטאָג
פאַר אומבעמיטעלטע — [illegible]-פּרייזען.

„די גאָלדענע רויזע"

א מערקווירדיגע יודישע פרוי אין לעמבערג מיט 400 יאָהר צוריק

פון י. שטעגער.

אין דעצעמבער 1605 איז אין קראָקע ווידער פאָרגעקומען אַ פּראָצעס, די יודישע פאָרשטעהער, ר' נחמן און ר' משה באַבאַד, זענען געקומען מיט אַן אַדוואָקאַט, לאַווערענטיוס זאַרעמבסקי, ווען אַלע צדדים האָבען שוין געהאַט אַוועקגעלייגט זייערע טענות איז אַרויסגעטראָגען געוואָרען דער פאָלגענדער אורטייל: די יעזואיטען זאָלען אָפּקויפען ביי די יודען אַ טייל פּלעצער מיט די הייזער, ווי זייער ווערט איז, דעם אַנדערען טייל זאָל אָפּקויפען דער מאַגיסטראַט אין משך פון זעקס חדשים. די הייזער אַרום דער שוהל בלייבען ביי די אייגענטימער, ווייל די האָבען דערויף אַ קעניגליכע בעשטעטיגונג. אָבער די שוהל קען פערקויפט ווערען.

דער שרעקליכער טאָג, דער 28-טער פעברואַר 1606 ווען די יעזואיטען האָבען געדאַרפט קומען איבערנעהמען די שוהל, איז אָנגעקומען, די יעזואיטען האָבען זיך פערזאַמעלט אויף אַ בעשטימטען אָרט און זיך געלאָזט אין אַ „הייליגער פּראָצעסיע" צו דער שוהל. דער קריסטליכער המון איז געווען אויסער זיך פון פרייד און זיך אָנגעשלאָסען אין דער פּראָצעסיע וואָס איז געפיהרט געוואָרען פון שוואַרץ-געקליידעטע מאַנאַכען און מיט גרויסע ברענענדיגע ליכט אין זייערע הענט. די יודישע גאַס איז געווען ווי אויסגעשטאָרבען, אַלע זענען געווען אין די הייזער, געוויינט און געקלאָגט אויף דער גרויסער גזירה, נאָר איין ר' מרדכי איז געשטאַנען אַ רוהיגער לעבען טויער פון זיין הויז, און געוואַרט אויף די יעזואיטען, ענדליך איז די פּראָצעסיע אָנגעקומען. ר' מרדכי האָט אויפגענומען די יעזואיטישע פאָרשטעהער און דורך דעם טויער פון זיין געביידע האָט ער זיי אַריינגעפיהרט אין הויף. און פון דאָרטען אין שוהל אַריין, ער האָט זיי דאַן געהייסען אונטערשרייבען אַ בעשטעטיגונג אַז ער האָט אויסגעפאָלגט דעם קעניגליכען בעפעהל. זיי האָבען אַזוי געטאָן און ר' מרדכי האָט פערלאָזט די שוהל, אַזוי שנעל ווי ער איז אַרויס האָבען די יעזואיטען געמאַכט דעם „חנוכת-הבית" דורך זינגען אַ הימן און גלייך האָבען זיי אַרויפגעשטעלט אַ בלאַנקענדיגען צלם אויפ'ן שפּיץ דאַך.

ווען די יעזואיטען זענען דערנאָך אַרויס פון דאָרט, האָבען זיי ווידער בעגעגענט ר' מרדכי'ן ביים טויער זעהר קיל און געלאַסען האָט ער זיי מודיע געווען, אַז אמת, ער האָט זיי איבערגעגעבען די שוהל, אָבער דער אַריינגאַנג אַהין איז דורך זיין הויז און אויף דעם האָבען זיי קיין רעכט נישט. דערביי האָט ער נישט פערגעסען צוצוגעבען אַז ער וואָלט זיי איצט אויך נישט געוואָלט געלאָזט דורכגעהען דורך זיין הויז, נאָר אַזוי ווי זיי האָבען נישט געקענט פליהען איבער'ן דאַך האָט ער איין מאָל געמאַכט אַנ' אויסנאַהם, דאָס הויז געהערט איהם לויט'ן געזעץ, און צוליב דעם וואָס זיי וועלען סיי-ווי נישט קענען אַריינגעהען אין זייער קלויסטער בעט ער זיי, די יעזואיטען מען זאָל איהם דעם בנין פערקויפען. ר' מרדכי האָט דעם שליסעל פון טויער אַריינגעלייגט אין קעשענע און איז אַוועקגעגאַנגען אין געריכט אַריינטראָגען אַ מעלדונג וועגען דיין בעשלוס.

שפּעטער איז פאָרגעקומען אַ פאַרהער, צו וועלכע אַלע צדדים זענען ווידער איינגעלאַדען געוואָרען און די בעראַטונג האָט זיך געענדיגט מיט דעם פאָלגענדען בעשלוס: די יודען בלייבען ביי זייערע הייזער און בעצאָהלען דערפאַר דעם מאַגיסטראַט 9.600 גילדען. פאַר דער שוהל און פאַר'ן באָד און פאַר אַ נייעם טויער אין דער שטאָט-מויער, די יודען זאָלען בעזונדער בעצאָהלען די יעזואיטען 11 טויזענט גילדען און קויפען מיט דעם אַ געביידע פאַר זייערע טוועגען. די דאָזיגע סומע זאָלען די יודען אויסצאָהלען אין משך פון איין יאָהר צייט אין אַכט ראַטעס, די פּראַגע וועגען דעם בענוצען זיך מיט דער שוהל אַלס געבעט-הויז פאַר יודען איז איבערגעלאָזען געוואָרען צום קעניג און צום ערצבישאָף. דעם 23-טען יולי 1608 האָבען די יעזואיטען בעקומען זייער געביידע און די יודען — דאָס רעכט אויף זייערע הייזער און פּלעצער.

ערשט צוויי און אַ האַלב יאָהר שפּעטער האָט דער ערצבישאָף פון לעמבערג געגעבען די ערלויבניש די שוהל ווידער צו בענוצען. פאַר דער ערלויבניש האָבען די יודען זיך מתחייב געווען צו געבען יעהרליך אַ גרעסערע סומע אויסצוהאַלטען דעם קאַטעדראַל-סעמינאַר.

און דאָ ערשיינט די פיגור פון דער „גאָלדענער רויזע". לויט דער פאָלקס-טראַדיציע האָט דער ערצבישאָף נישט געוואָלט אַז די יודען זאָלען זיך ווידער בענוצען מיט דער שוהל, האָט ר' נחמנ'ס שעהנע פרוי זיך משתדל געווען ביי פערשיידענע געהויבענע לייט, מיט וועלכע זי האָט זיך גוט געקענט אַז מען זאָל די ערלויבניש קריגען, אָבער דאָס איז נישט געלונגען. האָט זי זיך ענטשלאָסען צו געהן צום ערצבישאָף אַליין. דערזעהענדיג פאַר זיך אַזאַ שעהנע פרוי, האָט דער בישאָף בעקומען זינדיגע פערלאַנגען און ער האָט פאָרגעשלאָגען דער „גאָלדענער רויזע" אַז די יודען וועלען די ערלויבעניש קריגען, אויב זי וועט זיך איהם איבערגעבען. רויזע האָט געוואָלט קריגען די ערלויבעניש פאַר יעדען פרייז, זי האָט אָבער נישט געהאַט קיין צוטרוי צום „הייליגען" בעל-עבירה'ניק, האָט זי געטענה'ט אַז זי וועט עס טון נאָכדעם ווי די ערלויבעניש צו עפענען די שוהל וועט שוין זיין ביי יודען אין די הענט. דער ערצבישאָף האָט קיין אַנדער ברירה נישט געהאַט און אַזוי געהאַנדעלט. די „גאָלדענע רויזע" האָט געהאַלטען איהר צוזאָג און דעם בישאָף איבערגעגעבען איהר שיינעם און ריינעם קערפּער. זי איז דערנאָך אַוועק אַהיים, איז אַרויף אויפ'ן שוהל-דאַך פון דאָרט זיך אַראָפּגעוואָרפען און גלייך אויפ'ן אָרט דערהרגעט געוואָרען.

אַן אַנדער לעגענדע לויטעט, אַז ווען דער ערצבישאָף האָט שוין געהאַט געגעבען די ערלויבניש האָט „די גאָלדענע רויזע" נישט געהאַלטען וואָרט און אָפּגעזאָגט איבערצוגעבען זיך צו איהם, איז ער דערפאַר שרעקליך אין כעס געוואָרען און בעפוילען זי צוצוהאַקען אויף שטיקער. זיין בעפעהל איז גלייך אויסגעפיהרט געוואָרען.

שבת נאָך פּורים איז די שוהל ווידער געעפענט געוואָרען. יענעם שבת האָט מען ביי קריאת-התורה פאָרגעלייענט אַ שיר, וואָס עס האָט פערפאַסט ר' יצחק הלוי, אַ ברודער פון דעם מחבר פון „טורי זהב" און אָט דער שיר ווערט ביז'ן היינטיגען טאָג געלייענט אין דער „טורי-זהב" שוהל יעדען שבת נאָך פּורים, צום אָנדענק פון דעם יודישען זיג איבער די יעזואיטען. (סוף).

האנדווערקעריי און האנדעל

נייע פארמען פון קאאפעראציע

נאכ'ן צוזאמענבראך פון דעם גרעסטן טייל פראדוציר- און האנדעלס-קאאפעראטיוון נאכדעם ווי די אנגעזעהענע קאאפעראטיווע טוער האבע זיך אויף א זיצונג פונ'ם ראט פון פערבאנד אויסגעזאגט געגען שאפן אזעלכע קאאפעראטיוון, פאר'דארף זיך אביסעל מוט, ווען איך קום אנצוווייזן אויף דער וויכטיגקייט און מעגליכקייט פון נייע פארמען פון קאאפעראציע.

איך דערלויב מיר פונדעסטוועגן דאס צו טון. איך מיין אז מען קען און מען דארף אויפמונטערן די פרובען צו שאפן פראדוציר- און האנדעלס-קאאפעראטיוון, מיט דעם בעדינג אז אין יעדן בעזונדערן פאל זאל מען פעסטשטעלן די סיבות פארוואס די בעטרעפענדע פערזאנען טרעטן צו צו שאפן אזא קאאפעראטיוו, און מען זאל אויספארשן זייער קאאפעראטיוון בעוואוסטזיין און זייער אידעאישע אויסגעהאלטענקייט, ביי אזא צוגאנג צו עצם פון ספעציפישער קאאפעראציע וועלען נישט צוקומען קיין סך אזעלכע קאאפעראטיוון, אבער דאס, וואס וועט זיך יא שאפן, וועט זיין א מקום חכמות ורב השאיכות.

די פראגע, וואסערע מינים קאאפעראציע וועלען ענטשפרעכן די איבענדערמאנטע פאדערונגען, לאזט זיך נישט גענוי בעצייכענען, דאס איז א פראגע פון בעזונדערע לאקאלע בעדערפענישן און נויטווענדיגקייטן. איך וויל מיר דערלויבן אנצוווייזן אויף א פאל, ווי קאאפעראציע האלט די פעראינטערעסירטע געקענט ברענגען א גאר גרויסן נוצן.

אין א געגענט למשל, וואו'ס אויסגעארבייט אן ארטיקל, וואס ווערט פערשפרייט איבער גאנץ פוילן אויף ראטעס-אפצאהלונגען. די קויפער פון דעם ארטיקל, צומייסט מלוכה-בעאמטע, שרייבן אונטער ביים קויפן די סחורה א פערפליכטונג צו בעצאהלן דעם בעטראג פאר דער געקויפטער סחורה במשך 10—12 חדשים, אין גלייכע חודש'ליכע ראטעס. און די ראטעס ווערן מייסטענס פינקטליך געצאהלט. ביים דערמאהנטען ארטיקל געפינען בעשעפטיגונג א פאר טויזענט ארבייטער, א פאר צענדליג גרעסערע אונטערנעמער, ביי א 100 קלענערע אונטערנעמער און א פאר הונדערט וואראשאר'ען. די גרעסערע אונטערנעמער, וועלכע בעזיצן אן אייגענעם גרעסערן אומזאץ-קאפיטאל געניסן פון ווירטשאפט-קרעדיטן און ווערן אויך בעדינט פון די ערטיגע קרעדיט-אינסטיטוציעס. דאגעגען די קלענערע פראדוצענטן און די וואראשאר'ען קענען פון קיין ביליגע קרעדיטן נישט געניסן און זענען אנגעוויזן אויף פריוואט-דיסקאנטירער, פון וועמען זיי ווערן פשוט אויסגעוואוקערט.

די סיבה, פארוואס די קליינע פראדוצענטן און וואראשאר'ען קענען נישט געניסן פון די באנק-קרעדיטן איז פאלגענדע: א פאלקס-באנק גיט א הלוואה העכסטענס אויף 5—6 חדשים, און די הלוואה דארף ווערן אפגעצאהלט אין פאראויס-בעשטימטע טערמינען. דער וואראשאר וואס איז כמעט במשך פון צען חדשים א יאהר אונטערוועגס קאן אויף זיך נישט נעהמען קיין טערמיניגע צאהלונגס-פערפליכטונגען. דאסגלייכן קען דער קליינער פראדוצענט נישט אויסשרייבן קיין וועקסלען נישט האבענדיג די זיכערקייט אז ער וועט די וועקסלען צום טערמין קענען אויסקויפן. עס בלייבט דעריבער פאר די קיין אנדערע אויסוועג: נישט, ווי צו דיסקאנטירען די פערפליכטונגען, וועלכע די בעקומען פון זייערע קונים, אזוי ווי קיין שום באנק פערנעהמט זיך נישט מיט דיסקאנטא פון פערפליכטונגען, מוזן זיי אנקומען אויפ'ן פריוואט געלד-מארק, וואו זיי בעקומען פאר די אפגעטרעטע פערפליכטונגען פון 50 ביז 60 פראצענט. עס טרעפט דערפאר, אז בעת די גרעסערע אונטערנעהמער פיהרען זייערע געשעפטן מיט גוטע ערפאלג, פערלירען די קלענערע אונטערנעהמער דעם באדען אונטער די פיס, עס זעהען אויך מעשים בכל יום, אז קלענערע אונטערנעהמער מוזען פערקויפן זייערע אויסארבייטונגען צום זעלבסט-קאסטען-פרייז און טיילמאל אויך ביליגער.

עס שטעלט זיך אלזא די פראגע: צי קען דא קאאפעראציע עפעס אויפטון? איך מיין, אז יא! דווקא אין אזא פאל איז פערהאן פאר דער קאאפעראציע א וויכטיג טעטיגקייטס-פעלד. די קלענערע פראדוצענטן און וואראשאר'ען זאלטען זיך בעדארפט ארגאניזירען אין א קאאפעראטיוו, וואס זיין אויפגאבע וואלט געווען: 1) איבערצונעהמען דאס איינקאסא פון די פערפליכטונגען פון די מיטגלידער און צו ערטיילען די אוואנסן אויף וועקסלען מיט גוטע זשירעס; 2) ארויסגעבן אוואנסן אויף אויסגעארבייטע סחורה; 3) צו פערקויפן געמיינזאם די אויסארבייטונגען פון די מיטגלידער; 4) עווענטועל אויך איינצוקויפן רוי-מאטעריאלען פאר די מיטגלידער.

איך האב גראד אנגעוויזן אויף א צווייג וואס איז ביי אונז שטארק פערשפרייט, און וואס גיט ארבייט און פרנסה א פאר טויזענט יודען, וועלכע זענען צוליב דעם הערשענדען קריזיס ארויסגעשטויסען געווארען פון זייערע פריהעריגע בעשעפטיגונגען (סוחרים, בעלי-מלאכות און דארפס-גייער), איך בין אבער זיכער, אז אזעלכע און ענליכע מעגליכקייטן זענען פערהאן א סך, און עס וואלט מאקע בעדארפט זיין די אויפגאבע פון די פיהרענדע ארגאנען פון דער יודישער קאאפעראציע אויסצופארשען די אלע מעגליכקייטן און בייהילפיג צו זיין ביים ארגאניזירען אזעלכע קאאפעראטיוון.

יצחק לאנדמאן.

אויף ביליגען קרעדיט פאר האנדווערקער קען מען שוין אנגעבן ביטעס פון מארגען אן

יודישע האנדווערקער-ארגאניזאציעס דארפען דאס נעהמען אין אכט

די לאדזער האנדווערקער-קאמער טיילט מיט, אז בקרוב, וועט די לאדזער קאמונאלע קאסע (ק.ק.א.) אנהויבן פונאנדערצוטיילן דעם קרעדיט וואס די רעגירונג האט אנערקענט פאר די לאדזער האנדווערקער.

אין צוזאמענהאנג דערמיט מוז יעדער וואס וויל געניסן און בעמיהען זיך וועגן דעם דאזיגען קורצטערמיניגען קרעדיט אפגעבן א ביטע דורך דעם פערטיילונגס-קאמיטעט ביי דער האנדווערקער-קאמער אויף לאגעווניצקא 18, די ביטע מוז זיין פערזעהען מיט די אונטערשריפטן פון צוויי זשיראנטען מאטעריעל פעראנטווארטליכע און די ביטע מוז אויך זיין פערזעהען מיט א מיינונג פון צעך, צו וועלכען דער קרעדיט-נעהמער געהער.

די ענטשפרעכענדע בלאנקעטן קען מען בעקומען אין לאקאל פון דער האנדווערקער-קאמער אנהויבענדיג פון מארגען, מיטוואך דעם 20 ד. ח.

נעהמענדיג אין אכט, אז פאר די לאדזער האנדווערקער-קאמער איז בעשטימט געווארען א קליינע סומע פון 55,700 זלאטיס (די האנדווערקער-קאמער בעמיהט זיך צו פערגרעסערן די דאזיגע סומע) און דעם 6-חדשים'דיגען טערמין פון בעצאהלען דעם קרעדיט, לענקט די האנדווערקער-קאמער ספעציעל די אויפמערקזאמקייט פון די צעכען און האנדווערקער-ארגאניזאציעס, אז ביים געבען א מיינונג דעם קרעדיט-נעהמער, זאלען זיי נעהמען אין אכט, אז די הלוואה זאל דורכ'ן פעטענט נישט גענוצט ווערען אויף צו מאכע גרעסערע אינוועסטיציעס אדער אויף אויסצוהאלטען די פאמיליע, נאר אויף אומזאץ-קאפיטאל פאר די האנדווערקער-ווערקשטאטן.

פערשטענדיגונג מיט'ן פאלעסטינע-אמט

וועגען קאאפעראטיוו-מיטגלידער, וואס פאהרען קיין ארץ-ישראל

צו אלע קאאפעראטיוון איז פונאנדערגעשיקט געווארען פאלגענדיגער צירקולאר וועגען קאאפעראטיוו-מיטגלידער, וועלכע פאהרען ארויס קיין ארץ-ישראל און רעגולירען נישט זייערע חובות אין די קאאפעראטיוון:

צוליב דעם, וואס לעצטענס חזרן זיך איבער פאלען, וואס מיטגלידער פון קאאפעראטיוון פאהרען קיין ארץ-ישראל און רעגולירען נישט זייערע חובות פאר קרעדיטען, פון וועלכע זיי האבען גענאסען אין די קאאפעראטיוון, האבען מיר זיך געוואנדט צום צענטראלען פאלעסטינע-אמט אין ווארשא, אז ער זאל אוממעגליך מאכען אזעלכע מיטגלידער אפצופאהרען קיין פאלעסטינע.

אויפ'ן סמך פון דער פערשטענדיגונג מיט'ן צענטראלען פאלעסטינע-אמט זענען מיר אייך מודיע, אז דער צענטראלער פאלעסטינע-אמט איז גרייט אויפצוהאלטען דאס ארויספאהרען פון עמיגראנטען-בעלי-חובות אין אונזערע קאאפעראטיוון; ער קאן אבער דאס דורכפיהרען נאר פאר'ן ארויסגעבען די סערטיפיקאטען, עווענטועל פאר'ן אויסארבייטען דעם אויסלענדישען פאס, ווייל ווי דער פאלעסטינע-אמט דערקלערט איז שווער אויפצוהאלטען דאס אפפאהרען פון מענשען, וועלכע האבען שוין ליקווידירט אלע זייערע געשעפטן אין לאנד און זענען שוין גרייט צו דער נסיעה. אין אלע פאלען, ווען דער פאלעסטינע-אמט וועט וועגען דעם בעצייטענס מיטגעטיילט ווערען, וועט פערהאלטען ווערען דאס ארויסגעבען סערטיפיקאטען אדער פאספארטען די מענשען, וועלכע זענען פערשולדיגט אין אונזערע קאאפעראטיוון.

מיטטיילענדיג וועגען דעם אויבענדערמאנטען, שטרייכען מיר אונטער, אז איהר דארפט אין אלע פאלען, ווען איהר וועט געוואויר ווערען, אז ס'האט בדעה אפצופאהרען א מיטגליד פון אייער קאאפעראטיוו, וועלכער האט נישט דערלעדיגט זיין חוב, מודיע זיין וועגען דעם דעם פערבאנד, וועלכער וועט תיכף אינטערווענירען אין פאלעסטינע-אמט. דעם דאזיגען צירקולאר האט פונאנדערגעשיקט דער קאאפעראטיוון-פערבאנד.

אויפרוף פון דער לאדזער האנדווערקער-קאמער

וועגען דער נאציאנאלער הלוואה

די גאנצע פוילישע געזעלשאפט, פערשטעהענדיג די גרויסע בעדייטונג און ראל פון דער נאציאנאלער הלוואה פאר דער צוקונפט פון דער מלוכה, פאר דער סטאבילקייט פון דער וואלוטע, פארן גלייכגעוויכט און נארמאלען לויף פון בודזשעט, האט זיך געשטעלט נעבען דער רעגירונג און מיט דער גרעסטער אפפער-ווילליגקייט דעקלארירט דעם אנטייל אין דער הלוואה-אקציע.

דער מאמענט איז ווירקליך א היסטארישער, מיר מוזען פאר דער גאנצער וועלט דאקומענטירען, אז אויב עס געהט וועגען וואויל פון דער מלוכה, וועלען די פוילישע געזעלשאפטן קענען בעקעמפען די שוועריגקייטען מיט אייגענע כוחות.

אין דער הלוואה-אקציע קען דאס האנדווערקערטום נישט בלייבען הינטערשטעליג. די לאדזער האנדווערקער-קאמער פאדערט אויף אלע האנדווערקער תיכף צוצוטרעטען צו דער ארגאניזאציע- און פראפאגאנדע-אקציע דורך אריינטרעטען אין די בירגער-קאמיטעטען, כדי די האנדווערקער זאלען דארט זיין בכבוד רעפרעזענטירט.

אין די נאהענטסטע טעג וועט די האנדווערקער-קאמער גרינדען אן אייגענעם קאמיטעט, אין וועלכען ס'וועלען אריינגעהן פארשטעהער פון צעכען, פעראיינען, געזעלשאפטען און האנדווערקער-ארגאניזאציעס.

די האנדווערקער-קאמער גלויבט, אז די פראגע פון דער נאציאנאלער הלוואה וועט צווישען דעם האנדווערקער-כלל געפינען די געהעריגע אונטערשטיצונג.

די פערוואלטונג פון דער האנדווערקער - קאמער אין לאדז

פרעזידענט זאזשיצקי, וויצע-פרעזידענט קאזשימיערסקי, פערוואלטונגס-מיטגלידער: קאזילאווסקי, יארמיצקי און סענדאווסקי.

יודען אין דער האנדעל אין ווילנע

פון א בעזוך אויפ'ן ווילנער צפון-יריד

פון מאג. מ. באלבארישסקי

צום דריטען מאל, זייט פוילען איז א זעלבסטשטענדיגע מלוכה, האט זיך איצטער אין ווילנע געשלאסען דער צפון-יריד. אין הלכות ירידים האט ווילנע היינטער זיך א זעהר רייכע געשיכטע. ווילנע, דאנק דער וויליע, וועלכע פאראייניגט איהר מיט'ן ניעמאן, און אזוי ארום איז מעגליך א נארמאלע קאמוניקאציע פון באלטישען, ביז'ן שווארצען ים. האט שוין מיט א סך הונדערטער יאהרען צוריק, געשפילט זעהר א וויכטיגע ראלע אלס א האנדעלס צענטער. ס'איז שוין בעקאנט אז שוין אין צוועלפטען יאהרהונדערט האט מען אין ווילנע געטראפען א סך אויסלענדישע סוחרים, וואס פלעגען אהין קומען מיט סחורה און פון דארט ארויספיהרען אנדערע סחורות. ערשט אין פופצעהנטען יאהרהונדערט (גענוי אין 1441 יאהר) האט דער שפעטערדיגער קעניג קאזשימיערש יאגיעלאנטשיק ארויסגעגעבען ווילנע א ערלויבעניש (פרשיווילעי) אויף איינצוארדנען אין שטאט צוויי ירידים יעהרליך, צו אין יאהר צייט א יריד. דער האנדעל צווישען ווילנע און אויסלאנד (הויפטזעכליך רוסלאנד) האט אנגעהאלטען זעהר לאנג. די רוסען פלעגען ברענגען אין שטאט הויפטזעכליך פוטערווארג פון וואס די סוחרים פלעגען זעהר רייך ווערען. יודען האבען אין די דאזיגע מסחרים אנטייל גענומען אבער דאך זענען זיי געווען אין גרויסע מאסען בעגרעניצט לטובת די קריסטליכע סוחרים.

ערשט נאך דער קאנסטיטוציע פון 3טען מאי האבען יודען זיך זעהר ענערגיש א נעהם געטאן צום האנדעל. דרייסיג יאהר נאך דער קאנסטיטוציע פון 3טען מאי האט שוין ווילנע פערמאגט יודישע סוחרים פון די ערשטע דריי קאטעגאריעס (גילדעס), 95, דאגעגען פוילישע נאר 39, צום סוף פון נייינצטען יאהרהונדערט האבען העכער 80 פראצענט האנדעלס-אונטערנעהמונגען אנגעהערט צו יודען. אזוי ארום קען מען פעסטשטעלען אז יודען — און נאר יודען — האבען אויסגעפוירט און ענטוויקעלט דעם גרויסען האנדעלס-צענטער — ווילנע. נאטירליך האט דאס געדויערט ביז דער מלחמה. (פאר די לעצטע יאהרען האט זיך די לאגע פון ווילנע אלס האנדעלס-צענטער פילפאכיג פערערגערט און ווערעדט פאר יודען, איז היינט ווילנע נישט קיין האנדעלס-שטאט נאר א בית-עלמין... נאר וועגען דעם וועט נאך אויסקומען צו שרייבען אין א ווייטערדיגען ארטיקעל), איצטער ווילען מיר נאר אנווייזען אז ווילנע האט אלס א האנדעלס-צענטער ביז דער מלחמה פערנומען א זעהר אנגעזעהענעם ארט און ירידים זענען דארטען שטענדיג יאהר-יעהרליך פארגעקומען. די לעצטע יאהרען פאר דער מלחמה פלעגען דארט פארקומען די ירידים אויף לוקישקער מארק און פלעגען ביי יודען הייסען „די נייע קראמען", „די נייע קראמען" פלעגען אפען זיין א פאר וואכען זומער-צייט, און פלעגען צוציהען צו זיך היפשע סוחרים פון טיף רוסלאנד.

ס'איז כדאי צוצוגעבען א כאראקטעריסטישען שטריך, אמאל פלעגען די ווילנער סוחרים סיי קריסטען, סיי יודען פיהרען א שארפען קאמף געגען די ירידים, ווייל די ירידים, פלעגען זיי שרייבען אין די מעמאריאלען צו דער מאכט, רואינירען די סוחרים. מען קויפט נישט ביי דיר, ביי די שטאטישע, נאר מ'ווארט אויף די ירידים, און אגב צאהלט מען נישט קיין חובות, די לאגע איצטער האט זיך אבער פולשטענדיג געענדערט. נישט נאר די שטאטישע סוחרים בעקעמפען נישט דעם יריד, נאר פארקעהרט די זענען גאר גליקליך מיט איהם און נוצען גאר די לאגע אויס, די ווילנער סוחרים ארגאנידירען האבען אויסגעפועלט ביי דער מאכט אן ערלויבניש אפען צו האלטען די געשעפטן ביז 9 אוהר און בכלל האט ווילנע צוליב'ן יריד אפגעלעבט.

צייטען בייטען זיך...!

איינע פון די וויכטיגסטע אטראקציעס אויף דעם ווילנער צפון יריד איז געווען — פלאקס.

ווילנער געגענט פערמאגט א סך פלאקס. ס'זענען דא א סך שטעטלער, וועלכע לעבען אויסשליסליך פון פלאקס-האנדעל, לעצטענס אז ווילנע איז אפגעשניטען געווארען פון ליטע און רוסלאנד האט, ווי אין א גאנצער רייהע אנדערע בראנזשעס דער פלאקס-האנדעל כמעט ווי אויפגעהערט. די גרעסערע יודישע פלאקס-פירמעס זענען רואינירט. פלאקס האט אבער מזל. דער מזל בעשטייט אין דעם וואס מיט פלאקס אינטערעסירט זיך געוואלטיג גענעראל לוציאן זשעליגאווסקי, די לעצטע יאהרען פירט גענעראל זשעליגאווסקי א געוואלטיגע אגיטאציע פאר'ן אריינפיהרען פלאקס אין לעבען אויף א ברייטערען מאסשטאב. ס'איז זיך אויך נישט צו וואונדערען, וואס ביי די געוואלטיגע פעראינדערונגען וואס געהן. זשעליגאווסקי האט הויפטזעכליך אין די מיליטערישע קרייזען איז איהם געלונגען פאר די לעצטע יאהרען אריינצופיהרען די אויסארבייטונג פון פלאקס אין אלע מיליטערישע אפטיילונגען.

אויף דער אויסשטעלונג איז טאקע שוין געווען א קיאסק פון דער לאדזער פירמע „שייבלער-גראהמאן" וועלכע האט ארויסגעשטעלט א רייהע אויסארבייטונגען שוין פון פלאקס געמישט מיט באוואל. עס זענען געווען צוויי פלאקס-פאוויליאנען איינער א פריוואטער און דער צווייטער האט ארום גענומען אלץ, וואס פון פלאקס ווערט בענוצט אין מיליטער. דאס האט זיך פארגעשטעלט זעהר אימפאזאנט.

בכלל גענומען מוז מען אונטערשטרייכען אז אינטערעסאנט זענען געווען די פאוויליאנען וועלכע האבען רעפרעזענטירט מלוכה - אינסטיטוציעס. דאגעגען זענען פריוואטע פירמעס זעהר שוואך פערטראטען געווען און מ'האט טאקע אויף דער אויסשטעלונג געקענט זעהען דעם ווילנער

נייער פאָלקסבלאַט

דאָס לאָדזער לעבּען

נייער פאָלקסבלאַט

דינסטאָג 19 כח אלול תרצ"ג

סעפּטעמבּער

זון-אויפגאַנג 5.10
זון-אונטערגאַנג 52.

נייע צירקולאַרן פון פינאַנץ-מיניסטעריום

וועגען אַרייה וויכטיגע שטייער=פראַגען

אויף דער וועכנטליכער פערזאַמלונג אין צענטראַלען קליינהענדלער פעראיין, פּאָמאָרסקאַ 15, זענען אויפגעקלערט געוואָרען פאָלגענדע פראַגען.

דאָס פינאַנץ - מיניסטעריום האָט מיט'ן צירקולאַר נ.ל.ד.פּ. 34167/4/33 בעפולמעכטיגט די פינאַנץ-קאַמערען און שטייער-אַמטען צו בעגרעניצען פּראָוויזאָריש דעם אומזאַץ=שטייער פאַר'ן יאָהר 1932 צו דער הויך, וואָס איז פאַרגעלעגט געוואָרען דורך די שאַצינגס-קאָמיסיעס אויף די אָריגינעל-געטראָגענע רעקורסען.

גלייכצייטיג דאַרפען אויך בעגרעניצט ווערען די זאַלימשקעס אויפ'ן יאָהר 1933.

מיט'ן צירקולאַר נ.ל.ד.פּ. 20349/4/33 האָט דאָס פינאַנץ - מיניסטעריום פערקלענערט אויף אַנדערהאַלבען פּראָצענט די סטאַווקע פון אומזאַץ אין יאָהר 1932 פאַר האַנדווערקער, וואָס בעזיצען האַנדווערקער-קאַרטען.

פון יאָהר 1933, וועט די סטאַווקע זיין 1 פּראָצענט.

מיט'ן צירקולאַר נ.ל.ד'פּ. 36113/1/33 האָט דאָס פינאַנץ-מיניסטעריום פערלענגערט דעם טערמין אויף שענקען די פערלעגענע שטייערן, ביז 1/1 – 1934. אין אָקולניק ווערט אויך געזאָגט, דאָס די רשימות פון די צאָהלער, וועלכע שטייערן זענען געשאָנקען געוואָרען ביז'ן 1/7-1933 דאַרפען אָפּגעשיקט ווערען צום מיניסטעריום שוין יעצט, פון פערלענגערטען טערמין דאַרפען געניסען די וועלכע האָבען ביז יעצט דעם אָקולניק נישט אויסגענוצט.

מיט'ן צירקולאַר נ.ל.ד.פּ. 37351/2/33 האָט דאָס פינאַנץ-מיניסטעריום פעראָרדענט:

1) אויפ'ן סמך פון אַרט. 120 ווערען די פּרעזעסען פון די פינאַנץ-קאַמערען בעפולמעכטיגט צו פערלענגערען, אויפ'ן סמך פון אינדיווידועלע ביטעס, דעם טערמין צו בעלייגען זעזנאַניעס אויף הכנסה-שטייער.

2) אויפ'ן סמך פון אַרט. 31, ווערען די פּרעזעסען פון די פינאַנץ-קאַמערן בעפולמעכטיגט צו שטרייכען די דעציזיעס פון די אַפּעלאַציאָנס קאָמיסיעס אין פעלען ווען די פּאַרוואורפען אין די רעקורסען געשריבען צו דעם העכסטען אַדמיניסטראַטיווען טריבונאַל זענען זאַכליכע.

3) אויפ'ן סמך פון אַרט. 120 ווערען די פּרעזעסען פון די פינאַנץ-קאַמערן בעפולמעכטיגט צו שענקען שטראָפען פאַר נישט באַלייגען זעזנאַניעס און צוריקגעבען דעם טערמין אויפן אַריינטראָגען רעקורסען אפילו נאָכ'ן אויסמעסטען דעם הכנסה-שטייער, אויב דאָס אויסמעסטען דעם שטייער איז נישט ריכטיג.

וויטער ווערט אויפגעקלערט אין צענטראַלען קליינהענדלער פעראיין, פּאָמאָרסקאַ 15, אַז די קליינהענדלער פאַרשטעהער האָבען אינטערוועניערט ביי דער פינאַנץ-מאַכט וועגען פונאַנדערלייגען די דאַנינע (מאַיאָנטקאָווע-שטייער) אויף ראַטעס. דאָס מיניסטעריום איז דעם פערלאַנג נישט נאָכגעקומען.

ס'איז אַרויסגעגעבען געוואָרען אַ צירקולאַר נ.ל.ד.פּ. 37760/2/33, וועלכער דערלויבט איינצוצאָהלען דעם מאַיאָנטקאָווע שטייער פון דער ערשטער גרופּע אין צוויי ראַטעס 1) ביז'ן 30/9, 2) ביז'ן 15/11 1933.

מיט'ן אָקולניק נ.ל.ד.פּ. 37727/1/33 האָט דאָס פינאַנץ = מיניסטעריום בעפאָלמעכטיגט די שטייער-אַמטען צו שענקען פערלעגענע שטייערן פון פאַרן 12/31-1930.

רעגיסטראַציע פון יאָר=גאַנג 1915

היינט, דינסטאָג, דעם 19-טען 4 קאָמיסאַריאַט

פון H ביז Ł איינשליסליך

9-טער קאָמיסאַריאַט

פון K ביז P איינשליסליך.

מאָרגען, מיטוואָך, דעם 20-טען פון 4-טען קאָמיסאַריאַט מיט די אותיות:

פון M ביז S איינשליסליך

און די וואָס וואוינען אויפן שטח פון 9. קאָמיסאַריאַט מיט די פאַמיליען=נעמען

פון R ביז Ź איינשליסליך

ווער ס'וועט זיך נישט מעלדען צו דער רעגיסטראַציע אין ענטשפּרעכענדען טערמין וועט אַדמיניסטראַטיוו בעשטראָפט ווערען מיט 3000 זל. שטראָף אָדער 3 חדשים אַרעסט.

שטייער הנחות פאַר פריזיערס און האַנדווערקער, וואָס האָבען האַנדווערקער-קאַרטען

(אג) דאָס פינאַנץ-מיניסטעריום האָט פערקלענערט פון 1 אויף אַ האַלב פּראָצענט דעם אינדוסטריע-שטייער פאַר'ן יאָהר 1932 פון פריזיער-אַנשטאַלטען ווי אויך פון אַנדערע האַנדווערקער ווערקשטאַטען, וועמענס אומזאַץ עס פאַלט אונטער אונטער דעם אַרט. 5, פּונקט 9 פון אוסטאַווע וועגען אינדוסטריע שטייער, אויב זיי האָבען האַנדווערקער-קאַרטען.

פאַר'ן יאָהר 1933, האָט דאָס פינאַנץ-מיניסטעריום פערקלענערט די סטאַווקא פון אומזאַץ=שטייער פאַר די האַנדווערקער, וואָס זיינע אינהאַבער האָבען האַנדווערקער-קאַרטען ביז 1 פּראָצענט.

דער ווינטער=סעזאָן אין דער טעקסטיל-אינדוסטריע

(אג) דער אָנהויב פון דער ווינטער-קאַמפּאַניע אין דער לאָדזשער טעקסטיל-אינדוסטריע קען נישט בעטראַכט ווערען פאַר געלונגען. אומאָפּהענגיג פון דעם פאַקט, וואָס די קויף-קראַפט פון דאָרף האָט זיך פערקלענערט, האָבען אויך די וועטערן גורם געווען, אַז דער ווינטער=סעזאָן האָט זיך פערשפּעטיגט. די אומזאַצען אין פערשידענע בראַנזשעס פון דער טעקסטיל-אינדוסטריע האָבען זיך, אין פערגלייך מיט'ן פערגאַנגענעם יאָהר, פערקלענערט. ערשט די לעצטע וואָך איז פאָרגעקומען אַ שטיקעל אויפלעבונג. פערהעלטנישמעסיג אַמשוואַכסטען זענען די טראַנזאַקציעס אין דער באַנוועל-אינדוסטריע. אין דער דאָזיגער בראַנזשע זענען זעהר ווייניג סחורות פערקויפט געוואָרען, מסתמא צוליב דעם, וואָס די באַנוועלענע ווינטער-אַרטיקלען ווערען לעצטענס פערטוישט אויף די לייכטע און וואַרימע זיידען-שטאָפען.

אַ סך גינסטיגער איז שוין די לאַגע אין דער וואָל-אינדוסטריע, בעזונדערס אין דער לעצטער וואָך האָבען די הורטאָווניקעס איינגעקויפט גרעסערע סכומים וואָלענע דאַמען און מענער-שטאָפען. די פרייזען פון די וואָלענע סחורות, וואָס מיט 2 וואָכען צוריק זענען זיי געווען גאַנץ שוואַך, זענען לעצטענס געוואָרען פעסטער. אַמבעסטען איז אָבער די לאַגע אין דער טריקאָטאַזש-בראַנזשע. דאָ שפּילט אַ גרויסע ראָלע די מאָדע. די טריקאָטאַזש-פאַבריקען האָבען איצט גרויסע בעשטעלונגען סיי פאַר'ן אינערליכען מאַרק, סיי פאַר'ן עקספּאָרט. דאָס רוב פאַבריקען אַרבייטען אויף צוויי שיכטען און אייניגע האָבען אַפילו בדעה צו לאָזען די פאַבריק אַ דריטע שיכט. אַ גרויסע אויפלעבונג הערשט אויך אין דער טיכער-בראַנזשע

צוליב דעם וואָס אַ שטיקעל אויפלעבונג האָט זיך ערשט אָנגעהויבען די לעצטע וואָך געפינען זיך נאָך אויף לאַגער בעדייטענדע זאַפּאַסען. מען קען דעריבער נישט זעהר אָפּטימיסטיש רעדען וועגען דער ביזאיצטיגער קאַמפּאַניע, מען האָפט אָבער, אַז די אויפלעבונג וועט נאָך אָנהאַלטען אייניגע טעג.

יעדער ייד דאַרף קויפען

ארץ=ישראל=פּראָדוקטן

אויף יום-טוב

צו בעקומען אין „תוצרת ארץ-ישראל"

3 שרודמיעסקאַ 3

אַפּטייקען

היינטיגע נאַכט=דיזשורען

י. קאַפּראָווסקי (נאָוואָמיעסקאַ 15), ס. טראַווקאָווסקי (בזשעזשינער 56), מ. ראָזענבלום שרודמיעסקאַ 21), מ. באַרטאַשעווסקי (פּעטריק. 195), י. קלופּסאַ (קאָנטנאַ 54), ל. טשינסקי ראָקישינער 53).

ענדערונגען אין די אַרבייטס-געריכטען

(2) דער לאַנגיעהריגער פּאָרזיצער פון די אַרבייטס=געריכטען אין לאָדז, דער ריכטער פעליקס זאַוואַדזקי, האָט נעכטען איבערגענומען די רעיענטור אין טושין.

זיין ממלא מקום אין לאָדז איז דער ריכטער אַנטאָני פרידעצקי.

יודיש טעאַטער

„פילהאַרמאָניע"

20 נאַרוטאָוויטשאַ 20

נאָר 6 אויפטריטען פון די בעליבטע אָפּערעטע-אַרטיסטען

חנה לערנער און דוד זיידערמאַן

צוזאַמען מיט'ן גאַנצען פילהאַרמאָניע-אַנסאַמבל.

פרייטאָג, ד. 22-טן 9 אָוונט, שבת, ד. 23-טן 4 נאָכמ. (צו ביליגע פּרייזען) און 9 אָוונט

פּרעמיערע! זונטאָג, 9 אָוונט פּרעמיערע!

„גאָלדענע חלומות"

נייע גרויסע העררליכע אָפּערעטע אין 3 אַקטען, 20 נומערן געזאַנג און טענץ פון ש. שטיינבערג

חסידישע טענץ — העררליכע מוזיק — הומאָר, וויץ, סאַטירע

אָרקעסטער אונטער דער לייטונג פון דוד בייגעלמאַן. בילעטן שוין צו בעקומען אין קאַסע פון פילהאַרמאָניע.

נאָר 1 מאָל! פרייטאָג, דעם 22-טן 4 נאָכמ. (צו ביליגע פּרייזען) נאָר 1 מאָל!

„עקדת יצחק"

היסטאָרישע אָפּערעטע מיט דוד זיידערמאַן אַלס „אברהם"

געדענקט אויך צו קויפען

אויף יום=טוב פון

ארץ-ישראל-פּראָדוקטן

קומט אין „תוצרת-ארץ=ישראל"

3 שרודמיעסקאַ 3

נייע קרעדיט-קאָמיסיע אין ק. ק. א.

דעפּ. מינצבערג אין דער קוואַליפיקאַציע=קאָמיסיע

אין דער קוואַליפיקאַציע-קאָמיסיע ביי דער קאָמונאַלער שפּאַר-קאַסע, וועלכע קוואַליפיצירט די קרעדיט-פעהיגקייט פון די קליענטען, זענען דורכ'ן רעגירונגס-קאָמיסאַר, ה' כודזשינסקי, נאָמינירט געוואָרען די ה"ה: וואַשקיעוויטש, ב. יענדזשיצקי און דעפּ. לייבּעל מינצבערג.

דריי צעהן מאָל חתונה געהאַט

אַ כח פון אַ יודען מיט'ן נאָמען לייב גאָרדאָן...

(2) אין פערלויף פון די לעצטע פאַר חדשים האָט פּאָליציי בעקומען אַ רייה אָנקלאַגעס וועגען חתונה-אַפערעס פון איין פּערזאָן.

אַזוי ווי דער דאָזיגער פּערשוין האָט זיין „מלאכה" געטריבען אין פערשידענע שטעט, און אומעטום האָט ער עס געמאַכט קורץ און שאַרף (די אָנקלאַגעס זענען אָנגעקומען פון לאָדז גופא, פון שידלעץ, לאָמזשאַ, ביאַליסטאָק, קאָוועל, לובּלין א. א. שטעט) האָט די פּאָליציי סונאָנדערגעשריבען נאָך איהם שטעק=בריף.

עס איז כאַראַקטעריסטיש דער פאַקט, וואָס אומעטום פיגורירט ער אַלס לייב גאָרדאָן, מחמת ער איז, ווייזט אויס, זיכער, דאָס קיינע פון די פרויען זיינע וועט זיך נישט ווענדען צו דער פּאָליציי, אויס חרפה, אָדער האָפענונג, אַז איהר „ליכטיגער געשפּאָן" וועט זיך צוריק קעהרען.

לעת עתה איז געלונגען פעסטצושטעלען, אַז גאָרדאָן האָט 13 מאָל חתונה געהאַט.

נאָך די חתונה'ס האָט ער אויף דער שנעל „איינקאַסירט" די נדנ'ס און געלאָפען אין אַנ'אַנדער שטאָט, אָפּערירענדיג דאָס אין לאָמזשע, דאָס אין קאָוועל, לובּלין, ביאַליסטאָק, לאָדז און קלענערע פּראָווינץ-שטעט.

צווישען די געליטענע פון דעם דאָזיגען „היראַט און גליק" געפינען זיך סיי יודישע מיידלעך, סיי קריסטינס.

ביי די קריסטינס פלעגט ער זיך פאָרשטעלען אַלס משומד, וואָס ווערט פערפאָלגט דורך די יודען...

אין דער פּאָליציי איז מען זיך משער, אַז ביי דער שלים-מזל'דיגער ציפער „13" האָט זיך גאָרדאָן נישט אָפּגעשטעלט. נאָר ער האָט אוודאי נאָך ווייבער.

מען האָט מודיע געווען אין די יודישע גמינעס און ראַבינאַטען וועגען דעם חתונה רעקאָרדיסט.

קלאַנג=קינא

CAPITOL

היינט פּרעזענטירן מיר:

רעוואָלאַציע - פאָרשטעלונג לויט דעם ראָמאַן פון G. Wells א. ג.:

אינזעל פון ד"ר מאַראָ

(אינזעל פון פערוואָגעלטע נשמות)

לאַבּירינט פון שעק און משוגעת!

געהיימניש פון לעבען און טויט!

מענשען-חיות — בעשאַפען פון אַ משוגענעם געלעהרטען!

אין די הויפּטראָלען:

Leila Hyams, Bela Lugosi, Charles Laughton, Katlen Burke.

אָנהויב 4,30 נאָכמ. שבת און זונטאָג בייטאָג 12,30

Dr. med.

Czarnożył

POWROCIŁ

AL. KOSCIUSZKI 69, tel. 224-94.

Godziny przyjęć od 9–10 i od 4–6 popoł.

ד"ר העללער

ספּעצ. פאַר הויט און ווענערישע קראַנקהייטען און מענער-שוועכע

צוריקגעקעהרט

8 טראַוגוטאַ 8, טעל. 179-89

נעמט אָן פון 8–11 און פון 4–8 אָוונט.

פאַר פרויען אַ ספּעציעלער וואַרטע-זאַל.

אונבעמיטעלטע — לעטשניצע-פּרייזן

אויפרוף צו צייכענען די נאצ-יאנאלע הלואה

בירגער יודען !

עס זענען פאראן מאמענטען, ווען אלע בירגער אהן אונטערשיד פון איבערצייגונג און אנשויאונג שטעלען זיך צום רוף ווי איין מאן. די איצטיגע אקציע לטובת דער נאציאנאלער הלוואה איז אויך א מין מאביליזאציע פונם בירגערליכען גייסט.

די יודישע קהלה אין לאדז, אלס פארשטעהער באמט פון דער יודישער בעפעלקערונג פון אונזער שטאט, האלט פאר איהר חוב אויפצופאדערן אלע בירגער יודען צו צייכענען צאהלרייך און בעדיי-טענד די נאציאנאלע הלוואה.

דאס ערשטע מאל זייט די איצטיגע אזוי פערדינסטפולע אויפען געביט פון אונזער מלוכה-לעבען — רעגירונג שטעהט ביים מלוכה רודער, אפעלירט זי צו דער בעפעלקערונג מיטצוהעלפען איהר ביים קרעפטיגען די פינאנציעלע לאגע פון דער מלוכה.

די פערוואלטונג פון דער יודישער קהלה אין לאדז איז זיכער, אז די יודישע בעפעלקערונג, וועלכע איז תמיד אזוי אפפערוויליג, וועט אויך איצט דורך ברייטסטער פראפאגאנדע און מאסענ-וויזען צייכענען די הלוואה ארויסווייזען איהר היימיש צוגעבונדקייט צום פאטערלאנד און דעם שטארקען בעגער זי זאל זיך פונאנדערוואקסען אויף פעסטע ווירטשאפטליך פינאנציעלע יסודות.

(—) י. ל. מינצבערג
פארזיצער פון דער קהלה-פערוואלטונג

(—) פ. ליבערמאן
פארזיצער פון קהלה-ראט

לאדז ד. 18 סעפטעמבער 1933

ווענען גאסען-האנדעל פאר יום-טוב

אנ'ענין וועגען וועלכען די קליינהענדלער-פעראיינען האבען פערגעסען

יעדען פאר יום-טוב פיהרט זיך, אז די פאר-שטעהער פון די יודישע קליינהענדלער-פעראיינען אינטערוועניר'ען אין דער סטאראסטווע, אז אין די פאר יום-טוב-טעג זאל מען מעגען פריי, אהן שום שטערונגען האנדלען אויף די יודישע גאסען, בעזונדערס אויף דער וואלטשאנסקא גאס, וואו יודען מאכען זייערע קניות אויף יום-טוב אזוי איז געווען שטענדיג פאר פסח און פאר די הערבסט-יום-טובים.

היי-יאהר הערט מען עפעס נישט וועגען דעם און די אינטערווענץ איז נאך נישט פארגעקומען. מילא, דער ערב ראש-השנה איז שוין אדורך, דערפאר טאר מען אבער נישט פערשפע-טיגען דעם ערב סוכות און די טוער אין די קליינ-הענדלער-פעראיינען דארפען דורכאויס זיך בעמי-הען, אז מען זאל קענען פריי האנדלען אין די גאסען פאר סוכות.

לאדזער צעכען און האנדווערקער-ארגאניזאציעס

דארפען אפגעבען רשימות פון קאנדידאטען אויף מיטגלידער אין די נייע שאצונגס- און אפעלאציע-קאמיסיעס

אין סוף פון היינטיגען יאהר ענדיגט זיך די קאדענץ פון די מיטגלידער אין די שאצונגס-קאמיסיעס און אפעלאציע קאמיסיעס פון אומזאץ-שטייער. צוליב דעם וועט די לאדזער האנדווער-קער-קאמער, פארשטעלען דער פינאנץ-קאמער א רשימה פון די קאנדידאטען וואס דארפען אריינ-גהען אין די ניי-געוועהלטע קאמיסיעס.

אין שייכות מיט דעם האט די האנדווערקער-קאמער זיך געווענדעט צו אלע צעכען און האנדווערקער-ארגאניזאציעס, אז זיי זאלען אין דער נאהענט-סטער צייט, אמשפעטסטענס ביז'ן 25 סעפטעמ-בער איבערשיקען דער האנדווערקער-קאמער א ליסטע פון פערזאנען, פון וועלכע די האנדווערקער קאמער וועט פארשטעלען דער פינאנץ-מאכט קאנ-דידאטען אויף מיטגלידער און פערטרעטער אין די שאצונגס-קאמיסיעס.

די האנדווערקער-קאמער מאכט דערביי אויפמערקזאם, אז מיטגלידער פון די קאמיסיעס קענען זיין, אין הסכם מיט'ן געזעץ, נאר אזעלכע שטייער-צאהלער, וועלכע געניסען פון פולע ציווי-לע און פאליטישע רעכט און זענען נישט געווען בעשטראפט פאר איבערשרייטען די פינאנץ-פארשריפטען.

נעבען די נעמען פון די קאנדידאטען דאר-פען די צעכען אויסגעבען דעם גענויען אדרעס, פאך און עלטער פון קאנדידאט.

יודען! ארץ-ישראל-האניג

בעצירט אייער יום-טוב טיש מיט דער א"י'דיגער פאמעראנצען-האניג איז דער בעס-טער אין דער וועלט. צו בעקומען אין "תוצרת ארץ-ישראל", לאדז, שרודמיעסקא 3.

Bank Handlowy w Łodzi

Sp. Akc.

Al. Kościuszki 15

zawiadamia, że począwszy od jutra, dnia 20 bm. **wypłacać będzie wierzycielom należności do zł. tysiąca** (grupa A.) w myśl układu zawartego 30 marca 1933 r.

Kasy banku czynne są od godz. 9 do 14-ej.

5059

פאר אויסבעהאלטען סחורה פון די קרעדיטארען

לאדזער סוחר און מיטהעלפער פערמשפט אויף פערשידענע טערמינען תפיסה

(2) אין קרייז-געריכט איז נעכטען פארגעקו-מען דער פראצעס געגען א לאדזער סוחר, וואס איז אנגעקלאגט געווארען אין א ביידזוויליגען בענקראט.

אברהם איזראעליטאן (טראוגוטא 14) האט געמאלדען דער פאליציי, אז דער סוחר משה עקשטיין (בזשעזשינער 21), האט אויסגעליידיגט זיין לאגער אין די האלעס, אויף אגראדאווא 3, און די סחורה האט ער בעהאלטען.

ווי ס'האט זיך ארויסגעשטעלט, האט עקשטיין די סחורה בעהאלטען אין די היגע סחורה-מאגאזינען אויף א פרעמדען נאמען. אין דעם בעהאלטען די סחורה, האבען איהם צוגעהאלפען די קרובים: יוסף זילבערבערג, חיים דוד ווינטער, אסתר און אייזיק פייערשטיין.

נאכ'ן אויסהערען די עדות און די פערטיי-דיגונג, האט דאס געריכט ארויסגעטראגען א פסק-דין. לויט וועלכען משה עקשטיין איז פערמשפט געווארען אויף 1 יאהר תפיסה. יוסף זילבערבערג און אסתר פייערשטיין צו 6 חדשים, חיים דוד ווינטער איז בעפרייט געווארען.

ענדערונגען אין דער אנפיהרונג פון קאמיסאריאטען

(2) אלס לייטער פון צווייטען קאמיסאריאט איז באמינירט געווארען דער ביז-איצטיגער פער-טרעטער פון לייטער פון 7. קאמיסאריאט, אספי-ראנט וולאדיסלאוו טשישעווסקי, און דער ביז-איצ-טיגער לייטער פון 2-טען קאמיסאריאט, געהילפס-קאמיסאר לעאנארד קו-זשאווינסקי, איז בעשטימט געווארען אלס לייטער פון 10-טען קאמיסאריאט.

אלס לייטונגס-פערטרעטער פון 3-טען קאמי-סאריאט איז באמינירט געווארען דער אספיראנט פיעשלאק.

אלס לייטונגס-פערטרעטער פון 5-טען קאמי-סאריאט איז בעשטימט געווארען דער אספיראנט בארטאשעווסקי פון 3-טען קאמיסאריאט.

דער ביז-איצטיגער אינספעקציע-אפיציר פון דער שטאט-קאמענדע, קאמיסאר מארטשיק אנ-דזשיאק, איז באמינירט געווארען אלס לייטער פון 13. קאמיסאריאט, און דער ביז-איצטיגער לייטער פון דעמזעלבען קאמיסאריאט, געהילפס-קאמיסאר ראטמיל, איז בעשטימט געווארען אלס לייטער פון 14. קאמיסאריאט.

א גנבה אין דער קראנקען-קאסע

(2) נעכטען ביינאכט האט מען אין דעם מעדיצינישען פונקט פון דער קראנקען-קאסע אויף סטאראשיקאווסקא 9 ארויסגע'גנב'עט פון א שופ-לעדעל 300 זלאטעס במזומן. וואס האבען געהערט צו דער דינסטמיידעל מאריאננא קנאפיק (פון מיצ-נאווסקיעגא 14).

אינטערעסאנט איז דער פרט, אז דאס דינסטמיידעל האט א מאן, און דאס געלד האט זי אפגעשפארט. אזוי ווי זי האט נישט געוואלט אז דער מאן איהרער זאל וויסען פון אפגעשפאר-טען געלד, האט זי עס געגעבען איהרער א חבר'טאר'ין, א דינסט אין דער קראנקען-קאסע, צום בעהאלטען.

ר. איזראעל

דירעקטאר אדאלף גאלד

סענסאציאנעל-שפאנענדער ראמאן פון יודישען לעבען

50

— נישט פע־צווייפלען און נישט רעזיגנירען, נישט אזוי איז געווען אונזער שבועה, סעם — האט זיך געהערט אדאס שטים אין אזא־אט, מיר האבען נאך זעהר פיל צו טון, פע־שטעהט זיך, אז די גנבה פע־שוועךט שטארק אונזער לאגע. די וועלכע האבען די גנבה אויסגעפיהרט, וועלען זיכער וועלען אויסנוצען די בריף, אבער —

— דיר איז גוט צו זאגען, האט סעם איבער־געריסען די ריידע אדאן, דו געפינסט זיך אין אויס־לאנד און ביזט אויסער יעדער געפאהר.

— פון איען אן טראכטע' וועגען געפאהר, איך וויל מעהר גארנישט הערען, האט אדאן בע־פעהלעריש געזאגט, אויספיהרען וואס איך הייס, אלזא: בעמיהען זיך אויסצוגעפינען די בריף, ווען מען וועט וויסען ווער די גנבים זענען זאל מען נישט אפשטעלען זיך אויף קיין שום קרבנות, נישט אפ־הענגיג דער־פון דארף די אלטע אקציע ווייטער גע־פיהרט ווערען אהן אפשטעל.

נאך אזא פארציע פון אדאן האט נישט סעם און נישט מייסטער געוואגט צו ענטפערען, די האר־בען געשוויגען און געוואַרט אויף ווייטערע בע־פעהלען פון אדאן.

זי האט אנגעהויבען טאקע באלד צו בעפעהלען אונטער־שטרייכענדיג יעדעס ווארט.

— קודם כל נישט דער־לאזען צו דער רעוויזיע פון דירעקטאר גאלדס פראצעס, וואס מ'וועט זיכער וועלען דורכפיהרען, באכדעם ווי ס'וועלען איבער־געלייענט ווערען די בריף וואס מ'האט ביי מיר געגנבעט, אין צוזאמענהאנג דערמיט וואלט דירעק־טאר אדאלף גאלד בעדארפט שטארבען נאך איידער סוואלט פע־אר־עגט געווארען א רעוויזיע פון פראצעס!

מייסטער איז געזעסען בלייך, אזוי ווי אין א פיבער און האט באמירט אלץ וואס אדאן האט גע־זאגט, ווייל דאס אלץ איז געווען געווענדעט אזוי גוט צו איהם ווי צו סעמן וואס איז געזעסען אנדערש וואו און אויך געהערט דורך זיין אפאראט די בע־פעהלען פון אדאן

— דאס דארף זיין די ערשטע און וויכטיגסטע ארבייט האט אדא ווייטער גערעדט מיט איהר קלינגענדיגער שטים, ערשט זוכען די בריף און דאר־קומענטען, שנייד'ען אויף רעכטס און לינקס, אבי איך זאל זיי צוריקבעקומען, אזוי ווי איך האב שוין געזאגט, זאל אומאפהענגיג דערפון ווייטער געפיהרט ווערען אונזער אקציע לויט אונזער אל־טען פלאן, די ריי איז פאלגענדע דער ערשטער קרבן איז הערמאן טאובע, אייער באנקיר דארט, איהם דארף אויף אונזער אלטען סיסטעם אוועק־לעגען נישט קיין אנדערער ווי ניוטא ווייס...

אך, ווי שרעקליך, האט מייסטער טיף אפגעזיפצט אן א זייט, אזוי אז מען זאל דאס נישט הערען אין אפאראט.

— ווען די זאכען, וועלכע איך האב דא איי־בערגעגעבען — האט אדא פערענדיגט איהר אר־פעל — וועלען זיין ערלעדיגט וועלען מיר זיך ווי־דער פערבינדען און איבערעדען וואס ווייטער צו טאן

— נישט איבערעדען נאר בעפעהלען, האסט דו געוואלט זאגען, האט סעם נערוועזיש אריינ־געווארפען

— איך האב זיך טאקע שלעכט אויסגעדריקט האט אדא סארקאסטיש געענטפערט. אויב מ'וועט מיך דארפען פאר דער דאזיגער צייט זאל מען זיך מיט מיר פערבינדען אויף דער "כוואליע 523" יעדען טאג ביז 12 א זייגער אינדערפריה. איהר אליין דארפט אויך יעדען טאג ביז דער צייט דיזשור־יר'ען ביי אייערע אפאראטען, אויב איך וועל נישט האבען עפעס צו בעפעהלען, נאר געענקט נישט בענוצען זיך מיט די אפאראטען צוליב א ליאדע נארישקייט. נישט רידיקירען אויף א נארישען אופן

דאס געשפרעך האט זיך איבערגעריסען און אין אפאראט איז פולשטענדיג שטיל געווארען

מייסטער איז געווען בלייך ווי א קאלך, דאס פנים זיינס האט בעקומען א גרינליכע און גרויע קאליר, ער האט געציטערט אזוי ווי אין פיבער מיט יעדער מינוט איז ער געווארען מעהר פער־ענדערט. די אויגען זענען פערלאפען מיט בלוט, ער איז געווארען גרעסער, אויסגעצויגענער ווי נאר־ווערנליך, ער האט פערקרימט דאס מויל אזוי, ווי ער וואלט ערגעץ געהאט שרעקליכע ווערטאגען. דאס האט געדויערט אנ'ערך פון 10 מינוט, דאן איז ער געווארען זעהר שוואך, אראפגעלאזען זיך אויפ'ן שטוהל און עטליכע מינוט אזוי געזעסען ווי ער וואלט זיך אפגערוהט פון א שוואכען חלשות אדער ווערטאג

מייסטערס חבר, וועלכער האט מיט שרעק צוגעזעהען די גאנצע סצענע, האט זיך איינגאנצען פערלוירען, ער האט בשום אופן נישט געקענט בע־גרייפען וואס דא קומט פאר, ערשט איצט איז ער צוגעגאנגען צו מייסטער'ן און געזאגט

— יאנעק, וואס איז דיר געשעהען ? ווי דו זעהסט אויס, איז דיר שלעכט געווארען ? ביזט קראנק ?

— ניין, איצט איז מיר שוין גארנישט, איך בין שוין פולשטענדיג געזונד, דורך די עטליכע מינוטען, פאר וועלכע דו האסט זיך אזוי דער־שראקען, בין איך נאר אריין אין אנדערער הויט, איך האב נאר בעקומען אנ'אנדערע נשמה, פון איצט אן בין א געוויסע צייט געהער איך מעהר נישט צו זיך, נאר צו אנ'אנדערען, איך וועל מעהר נישט טון דאס וואס איך פערשטעה, וואס איך וויל, נאר דאס מיינע געדאנקען דיקטירען מיר, נאר דאס, וואס ס'ווילען אנדערע, אזעלכע אפילו וואס געפינען זיך אויף טויזענדער מיילען פון דאנען

— יאנעק, דו רעדסט פון ווער, איך פערשטעה דיך גארנישט

— בקרוב וועסט דו דאס אלץ פערשטעהען, פאר דיר איז אויך מעהר קיין רעטונג נישטא, דו האסט זיך נישט נאר פערקויפט פאר געלד, אויס־צופיהרען עפעס א שליחות, נאר דו האסט פער־קויפט דיין נשמה און דיין גוף און די הויפטזאך דיין ווילען און זעלבסטשטענדיגקייט.

— איך נישט, דו האסט א טעות, ביי מיר וועט דאס נישט געשעהען, איך בין אריינגעפאלען צו א באנדע געהיימנישפולע מענשען, צו א סעקטע מעדער, אבער איך וועל זיך גיך ארויסבעקומען פון דאנען

— איך ווינש דיר דאס מיט'ן גאנצען הארצען, האט מייסטער געזאגט, אבער איך גלויב קוים, אז דאס זאל זיך דיר איינגעבען

און איידער מייסטער האט נאך פערענדיגט זיינע ווערטער, האט זיך דער מענש וואס איז גע־שטאנען דערנעבען אנגעכאפט מיט ביידע הענד פאר'ן קאפ און אנגעהויבען שרייען :

— געוואלד מיין קאפ איך ווער משוגע, מיר ווערט פינסטער פאר די אויגען וואס איז מיט מיר געשעהען...

מייסטער איז אויפגעשפרונגען פון זיין ארט, אראפגענומען פון זיין אפטייק-שענקעל עפעס א פלעשעלע און דעם מאן צוגעשטעלט צו דער נאז, יענער איז געבליבען שטעהן און זיך אנגעהויבען וואקלען אויף די פיס, מייסטער האט איהם צוגע־פיהרט צו א סאפע און איהם אוועקגעלעגט, טיף אטעמענדיג, איז דער מאן איינגעזונקען אין א [illegible] שלאף.

(פארטזעצונג קומט)

היינט איז מארגען הנחה-רייזעס קיין ווארשא

דאס רייזע-ביוראָ פון „וואגאָן-לי-קוק“ אָרגאַניזירט אויף היינט און מאָרגען הנחה-רייזעס קיין ווארשאַ נאָר אין איין וועג. 1) אַפּפאָהר היינט דינסטאַג 7,30 אָוונד פון פאַבריקס באַהן און מאָרגען מיטוואָך 7,28 פריה פון קאַלישער באַהן.

דער פרייז פון אַ באַהן-בילעט נאָר קיין ווארשאַ איז 5,50 זל.

בילעטען צו בעקומען אין „וואַגאָן-לי-קוק“ פּיעטרקאָווער 64, אין די ביוראָ-שעה'ן.

פּאָפּולערער צוג קיין פּויזען

דער היגער „וואגאָן-לי-קוק“ אָרגאַניזירט אַן אויספלוג אויפן צוזאַמענפאָהר פון דאָקטוירים און אויף דער היגיעניע-אויסשטעלונג קיין פּויזען.

אַפּפאָהר שבת דעם 23-טען ד. ח. פון קאָלישער באַהן אין די נאָכמיטאָג שעה'ן. אַפּפאָהר פון פּויזען מאָנטאָג דעם 25 ד. ח. אין די נאָכמיטאָג שעה'ן.

דער פרייז איןביידע זייטען 3-טע קלאַס איז 12,80 זל. 2-טע קלאַס 19,20 זל. נומערירטע פּלעצער, און אין פּולמאַנאָווער וואַגאָנען.

בילעטען צו בעקומען אין ביוראָ פון „וואַגאָן-לי-קוק“ פּיעטריקאָווער 64, אין די ביוראָ-שעה'ן, טעל. 170,77.

אַלע אָנטיילנעמער אין אויספלוג בעקומען אומזיסטע איינטריטס-קאַרטען אויף דער אויסשטעלונג.

אלט-נייע פּאסטקארטלעך

(א) פון'ם 20. ד. ח. וועלען איינגעפיהרט אין פּעריקעהר נייע פּאָסט-קאַרטען פאַר דעם קאָרעספּאָנדענץ אין דער שטאָט — צו 10 גראשען.

די דאָזיגע פּאָסט-קאַרטלעך זענען אייגענטליך די אַלטע וואָס זענען אַנומעלט געוועזן געניצט פאַר דער קאָרעספּאָנדענץ מיט אויסלאַנד. איצט איז אויף זיי אָריפגעדרוקט „10 גראשען“.

אראפּגעפאלען פון א רושטאוואניע

(א) אויף יוליאַנאָווסקאַ גאַס זענען פון אַ רושטאָוואַניע פון צווייטען שטאָק אַראָנטערגעפאַלען די 2 מויערער-אַרבייטער פראַנציזשעק פּאַלאַשינסקי (שיעראַקאָווסקאַ 34) און יאַן גאַלאַי (יוספּולנע 21).

די ביידע אַרבייטער זענען שטאַרק צושעדיגט געוואָרען, און די פיס זענען ביי זיי צובראָכען. מ'האָט זיי אַפּגעפיהרט אין שפּיטאָל.

Dr. med.
Z. Rakowski
ספּעציאַליסט פאַר אוירען, נאָז, האַלז
און לונגען-קראַנקהייטען
וואוינט יעצט
פּיעטריקאָווער 67, טעל. 127-81
שפּרעכשטונדען פון 12—2 און פון 5—7
נעהמט אויך אָן אין לעטשניצע זגערזשער 17
פון 1-11 און פון 2-3 נאָכמ.

דרינגענדע מיטגלידער-פערזאמלונג

פון דער יודישער סעקציע ביים זשורנאַליסטען-סינדיקאַט

מאָרגען, מיטוואָך, 11 פאַרמ. צום ערשטען טערמין, און 12 צום צווייטען טערמין קומט פאָר אין לאָקאַל פון זשורנאַליסטען-סינדיקאַט (פּעטריק. 121) אַ דרינגענדע מיטגלידער-פערזאַמלונג פון דער יודישער סעקציע. אַלע מיטגלידער דאַרפען פּינקט ליך קומען.

טאמאשאוו — פּיעטרקאוו — ווארשא

צוריקגעשטעלט די אויטאָבוס-קאָמוניקאַציע

(2) פון מאָרגען דעם 20 ד. ח. ווערט בע-נייט די אויטאָבוס-קאָמוניקאַציע צווישען פּיעטרקאָוו — טאָמאַשאָוו — וואַרשאַ.

אַנ'אוצר פון נייע צעהנער-זלאטעס...

(א) שימאָן ווויסאַצקי, אַ קאַנאַליזאַציע-אַרבייטער האָט גראַבענדיג נעכטען אַ קאַנאַל אין קאָליע, הינטער לאָדז, אויסגעגראָבען אַ פּושקע אין וועלכע ער האָט געפונען ליגען 30 נייע צעהן-זלאָטעדיגע מטבעות.

פּאָליציי פאָרשט, פונוואַנען דאָס געלד האָט זיך דאָרט גענומען.

די קאנפערענץ וועגען דעם שטרייק פון די מעטאלאַרבעטער

(2) די נעכטיגע קאָנפערענץ אינם אַרבייטס-אינספּעקטאָראַט וועגען ליקווידירען דעם שטרייק פון די מעטאַלאַרבעטער האָט, מחמת גרויסע אונטער-שיידען פון די פּאָסטולאַטען פון ביידע צדדים, צו קיין רעזולטאַט נישט געבראַכט.

די קאָנפערענץ איז אָפּגעלייגט געוואָרען.

קלאַנג-קינאָ-טעאַטער
BAJKA
גרויסער דאָפּעלטער יו"ט-פּראָגראַם!
I
גרויסע סאַלאָן-דראַמע **Arsen Lupin**
א. נ.
דזשענטעלמען-איינברעכער
אין דער הויפּט ראָל
Jean Ljonel BARYMORRE
II
לעצטער מאַנאַרך
אין די הויפּט-ראָלען:
FRIDLAND, ERNA MORENA
אָנהויב 4,30 נאָכמ. שבת און זונטאָג 12 ביטאָג
פרייזען פון די פּלעצער אויף די ערשטע סעאַנסען צו 40 און 50 גר. אַלע פּלעצער.

זעלבסטמארדען

(2) אין אַנ'אוביקאַציע אויפ'ן לעאָנהאַרדט-מאַרק האָט זיך געסמ'ט מיט עסיג עסענץ די 25 יעהריגע אַרבייטסלאָזע און היימלאָזע, אַניעלאַ קאַפּשיק.

פּאַנאַטאָוויטש האָט זי אַפּגעפיהרט אין שפּיטאָל.

(א) אויף דער באַהן ליניע צווישען לאָדז און זגערזש האָט מען געפונען אַ צושניטענעם קערפּער פון אַנ'אומבעקאַנטען מאַנספּערשוין. העגד און פיס זענען איהם געווען אָפּגעשניטען דורך די רעדער פון צוג.

№ 51303 אויף 10.000 זל.
איז געפאַלען אין 10-טען ציהונגס-טאָג פון דער 5-טער קלאַס ווי אויך
2.000 זל. אויף נומער 113731. 2.000 זל. אויף נומער 150205, 2.000 זל. אויף נומער 151244
איז געפאַלען אין דער בעקאַנטער קאָלעקטור פון
I. ZAJTMAN, 28 פּיעטריקאָווער 28
מיר עמפּפעהלען ווייטער אונזערע גליקליכע לאָסען צו דער 5. קלאַס ווי אויך צו דער קומענדער 1. קלאַס.

אַלע מוזען וויסען!!!
אז אין 10-טען ציהונגס-טאָג פון דער 5-טער קלאַס פון דער 27-טער מלוכה-לאָטעריע
איז געפאַלען דאָס גרעסטע געווינס פון טאָג
50.000 זל. אויף נומער **128267**
אין דער „אמת'ער גליקליכסטער קאָלעקטור פון
A. D. MIĘDZYRZECKI, Piotrkowska 61, tel. 168-23
מיר עמפּפעהלען ווייטער די גליקליכע לאָסען צו דער 5. קלאַס, ווי אויך צו דער 1. קלאַס 28. לאָטעריע

ציהונג פון דער מלוכה-לאטעריע

5-טע קלאס — 10-טער טאָג

50,000 zł, na Nr, 128267.

Po 10,000 zł, n N-ry 13142 57144

Po 5000 zł, na N-ry 92704 117758 125222

Po 2000 zł, na N-ry 4963 22351 43410 60748 73613 88242 85705 102760 108040 107593 113662 132566 132732 136800 149789.

Po 10000 zł, na N-ry 2100 25452 38519 51363 53715 54327 61077 61201 62179 62748 67284 68395 68803 72508 74142 76072 78758 79289 83695 94953 85041 87333 89973 91494 95819 112239 113561 121525 132052 132124 132320 136476 138512 139846 150301 153085.

Po 250 zł, na N-ry:

14 36 154 223 58 83 95 432 505 16 37 852 922
41 1012 126 223 358 64 400 14 56 81 92 582 905
2132 244 94 338 78 88 468 98 598 819 63 3092
123 29 326 411 647 88 748 927 62 4046 53 58 110
272 88 439 633 65 717 59 83 876 5031 74 132 61
219 379 415 24 61 537 45 74 921 6113 39 42 270
499 554 750 77 964 87 96 7029 38 116 207 301 14
490 537 706 37 923 30 70 80007 35 67 122 232 55
63 45 11 56 665 70 96 732 9117 41 209 64 349
406 718 809 948 10443 605 92 725 836 45 80 919
68 11129 98 229 69 98 300 16 25 576 656 90 733
46 75 97 831 77 12028 72 91 346 577 841 908
13220 580 625 52 743 61 809 98 826 14299 427
750 15003 102 210 452 549 648 51 730 87 16051
67 95 252 318 62 613 60 861 17111 80 244 79 400
644 18053 96 100 378 583 676 830 31 905 81 85
19066 156 275 306 39 581 633 36 60 716 932 20053
69 229 364 410 581 684 855 913 21119 200 59 60
64 300 514 22012 282 85 98 353 79 98 430 554 609
728 969 23129 46 55 61 67 74 89 368 499 575 603
34 49 74 916 46 24203 9 89 90 618 742 49 876
25201 61 354 505 16 682 724 32 42 49 830 915
26216 54 476 96 818 27032 93 195 541 90 636 64
842 910 18 61 28126 209 444 888 93 948 58 67
29065 78 319 67 782 512 601 815 52 30203 343
424 568 92 95 776 819 78 900 31101 242 301 409
537 86 91 829 90 38 32069 107 432 52 81 558 642
714 86 906 21 33211 63 337 47 453 508 639 881
932 34002 129 31 79 295 347 65 419 60 517 44
758 35031 142 65 229 82 422 46 560 600 74 898
99 952 36000 326 510 53 626 733 852 37018 65
164 229 60 383 481 566 81 85 696 736 62 862 917

38052 78 42 72 626 62 96 772 78 39307 75
456 745 917 40192 252 89 95 96 398 415 749 960
41050 54 63 148 487 517 28 701 15 31 73 854 997
42007 11 55 83 131 345 552 70 604 8 94 43033
102 211 312 15 16 728 990 44099 165 479 501 615
834 985 45445 693 875 995 46105 76 216 315 71
475 76 673 875 995 47068 132 221 323 477 90
566 668 713 29 846 48061 188 995 49235 386 419
45 68 89 672 733 50029 78 116 26 273 98 314 418
63 682 733 51304 752 825 52018 103 220 308 13
15 93 762 915 53112 304 48 65 766 68 54003 41
135 56 67 90 362 407 18 573 791 818 988 55320
27 51 72 95 660 65 93 765 841 45 56040 57 199
310 652 704 74 57029 139 215 362 80 462 527 679
777 803 58013 80 112 86 336 602 93 734 843 920
59835 50 63 196 227 312 517 649 828 33 930
60184 374 455 672 78 92 826 42 61044 136 264
331 37 454 617 21 47 766 62075 395 451 65 93
705 13 813 78 63082 351 483 91 542 97 610 39
68 74 785 99 852 913 87 64206 17 45 58 336 74
437 522 929 65048 74 446 758 62 9 4 66080 81
204 34 38 465 621 841 67118 22 236 54 612 432
71 543 84 797 895 905 56 68222 349 415 548 676
917 39 69160 234 327 505 622 960 81 84 70069 92
95 172 269 333 494 588 90 711 825 33 45 997
71086 112 38 239 304 481 84 601 77 710 36 88
801 72031 35 95 249 93 319 77 525 602 758 852
994 73307 607 781 800 36 74009 110 16 47 88 229
32 311 632 36 716 806 33 930 56 90 75016 27 714
838 77 96.

76168 225 30 460 634 741 95 800 918 68 77086
119 380 485 602 9 19 60 735 866 88 976 78101 25
45 205 356 418 88 608 805 69 79165 242 431 644
720 61 821 77 85 906 8028 86 267 451 583 601
732 75 94 98 871 81040 208 12 34 62 322 97 460
505 10 84 681 835 47 52 82007 140 346 59 83
546 67 83 768 877 85 908 83021 167 303 40 54
460 522 65 672 787 906 41 84040 51 62 188 203
48 78 370 450 727 34 835 85177 238 301 513 19
70 736 835 86007 309 59 66 402 522 835 70 522
978 87039 175 254 356 559 786 800 87539 71
88040 116 352 793 843 924 89057 161 416 71 92
552 638 734 816 79 905 90133 196 353 97 416
66 76 585 93 787 842 906 57 91026 29 363 417
22 44 89 511 60 621 819 904 92036 62 235 304
74 445 506 30 36 882 901 41 93242 592 710 78
84 96 913 94093 181 246 440 680 85 771 76 8220
940 95121 30 88 477 529 46 90 672 743 96 96043
53 124 30 344 646 59 65 793 865 98 996 97040
63 200 88 313 42 417 64 730 893 906 57 64
98162 217 314 43 55 502 678 821 41 79 97 911
99012 258 82 489 504 40 674 704 12 272 926 35
74 100012 88 261 410 607 61 74 637 70 898 967
101051 212 13 485 558 68 814 946 102025 349
92 584 633 78 85 751 876 994 103200 84 391 487
522 29 898 945 104024 48 238 90 464 88 784 812
105079 101 13 47 736 512 610 792 853 106298
383 456 559 602 99 885 953 107044 80 87 903
96 430 663 836 108177 88 297 329 36 411 90 543
660 722 109093 133 43 229 98 307 27 99 503 73
805 77 813 957 110040 89 122 29 327 39 47 460
503 648 57 851 60 900 49 111046 332 759 112069
183 335 62 91 490 656 733 62 90 807 70 113061
229 315 58 99 492 644 712 57.

114024 72 208 515 666 914 43 93 99 115101
33 67 68 76 315 24 53 74 420 60 527 50 77 707
804 978 116180 94 220 517 23 26 29 652 794 831
932 117342 47 63 688 906 54 58 118137 264 305
64 432 79 90 519 58 681 977 119168 202 303 550
738 899 120181 333 516 48 91 882 121221 55 321
98 428 500 632 824 32 122134 96 214 76 571 86
632 762 820 123223 34 68 97 533 64 605 19 750
931 124100 412 48 52 86 562 73 786 833 125031
147 97 215 70 73 416 515 594 995 126250 68 492
103 27 40 78 602 95 849 127001 170 305 9 39 530
706 837 5 913 128200 46 536 629 69 705 47 833
50 68 927 129057 90 433 55 528 639 45 719 88
801 130019 188 89 357 553 651 54 74 84 753 889
131108 16 640 86 773 132004 72 289 568 727 77
80 833 133013 48 90 138 90 245 426 93 547 48
612 916 84 93 134104 200 64 304 403 86 561 68
75 689 857 60 135032 113 27 233 58 370 74 452
585 619 96 97 855 56 68 944 66 90 136216 301
36 71 423 137023 500 72 758 859 987 138057 93
184 261 89 527 713 94 95 839 69 906 78 139121
87 327 40 65 454 574 643 739 89 968 140365 70
438 99 141041 62 138 80 213 31 515 687 98
142035 67 100 267 565 717 143222 510 672 144023
67 146 575 637 789 858 145043 69 97 206 469 76
566 72 94 657 59 84 857 958 66 72 75 146009 322
65 529 766 993 147073 75 98 113 210 75 346 80
85 400 541 62 645 52 755 84 896 148025 299 518
22 53 770 920 65 149057 213 34 325 419 592 616
27 66 150048 242 62 474 608 72 767 935 151032
233 477 591 601 842 90 94 152003 31 32 158 246
373 402 45 84 508 76 615 772 933 50 153006 62
161 343 573 94 645 895 907 26 154009 124 280
539 66 674 809 84 919.

CIAGNIENIE POPOŁUDNIOWE,

10,000 zł, nna Nr, 513003

Po 5000 zł, na N-ry 14969 27436 29297 65401 90305 152961

Po 2000 zł na N-ry 9174 20826 22607 27049 37726 42184 42304 42507 42852 52927 59901 63259 71052 129381 141513 152590

Po 1000 zł, na N-ry 98 3216 4932 10397 12810 15295 19470 33458 43572 50493 53102 56134 59295 60043 61785 66241 67045 76530 79183 80415 88825 98363 101057 104920 110889 117738 122117 128301 131905 133350 134535 137506 141672 142895 144758 149254 49933.

Po 250 zł, na N-ry:

81 264 401 531 836 43 1080 135 99 371 74 451
587 690 755 95 929 2273 460 615 74 831 3056 107
70 206 400 568 74 698 796 4077 118 332 49 96
442 603 813 973 5065 79 339 491 99 532 689 720
818 56 964 6579 604 758 920 24 66 7352 487 929
94 8389 545 617 35 994 9433 898 973 83 10010
158 97 289 336 76 78 601 59 885 942 11163 278
312 49 719 862 12026 224 44 79 362 422 515 655
59 825 962 13294 317 37 553 88 94 612 4 914 22
14023 86 204 306 617 36 89 97 757 931 15020 92
163 276 91 347 87 432 44 96 558 693 858 945 94
16036 223 382 86 436 94 722 17002 40 215 89
396 467 73 76 694 97 742 862 18000 41 310 430
698 730 46 56 924 19048 86 152 218 316 444 702
9 11 20011 181 87 210 53 86 430 50 51 509 62
653 21074 161 214 335 471 608 760 880 87 962 85
22135 92 292 349 92 459 525 763 83 869 925
23176 720 320 54 84 96 494 552 86 94 696 899
908 75 91 24222 558 62 726 903 25018 567 815
22 98 908 14 31 26173 81 270 357 667 711 903
27011 180 378 80 98 99 81 97 28048 151 93 258
326 60 435 50 71 507 9 663 818 902 20 21 29105
296 390 408 539 606 780 801 30471 559 755 836
31102 23 406 516 671 32043 176 206 45 468 87
626 86 787 884 33069 134 416 57 88 577 643
719 79 967 34006 348 429 73 561 658 73 802
35234 303 15 21 565 789 817 906 36078 294 386
515 665 840 37201 388 486 607 45 69 92 148 61
804 16 63 922 61 66 99

38152 314 99 435 516 23 46 659 702 22 26 34
828 963 39033 48 137 255 395 414 50 81 667 908
40066 86 128 221 73 364 69 80 87 438 93 559
684 819 60 41042 70 139 244 467 88 607 716 869
998 900 36 65 69 42125 62 401 54 622 84 785
890 43063 188 232 40 380 499 606 81 812 34 981
44217 77 330 640 713 55 840 45050 299 303 67
98 410 516 62 64 685 86 776 81 862 46026 78 121
56 272 92 312 28 432 98 501 99 827 916 47047
194 489 526 632 756 61 65 897 99 48081 146 63
74 278 308 37 411 25 58 94 819 94 49013 199
358 502 45 79 697 845 72 50041 150 246 306 30
450 513 703 17 873 51009 63 138 237 302 489
574 79 83 622 97 787 81 937 55 62 52098 126 214
353 457 519 93 789 831 53044 151 334 83 791 994
54068 133 87 222 66 305 25 667 906 16 55055 166
283 371 01 91 507 702 62 73 99 819 62 908 56
56000 129 78 359 505 919 40 57227 57 90 321 49
678 718 834 71 58057 102 387 816 999 59361 488
504 68 670 705 960 60055 91 321 80 632 796 871
73 901 61083 90 173 84 204 28 42 326 69 77 422
73 561 600 80 84 751 820 909 52 62218 331 481
514 23 71 791 63119 30 204 76 78 522 819 59 931
64254 469 569 662 742 831 58 87 65281 480 548
630 62 750 60 66047 164 90 480 564 648 742 89
837 7370 452 659 946 72 68039 554 68 640 756
69098 175 335 98 650 735 914 72 70052 121 251
75 328 534 80 615 77 71217 646 769 826 44 83
72068 113 68 398 426 62 78 536 620 84 765 871
928 73041 223 509 36 743 74029 92 166 325 81
675 747 939 75057 79 142298 405 504 21 652 756
801 995.

76018 166 87 209 382 491 508 10 15 835 41
77207 329 48 406 12 63 643 98 945 78143 550 685
90 735 89 831 98 79000 341 433 507 64 817 94
80073 347 438 67 543 607 15 49 81149 245 66 360
439 553 89 638 794 866 82012 77 207 56 94 526
730 40 92 891 911 83035 474 567 96 686 87 786
875 902 8 84036 86 107 204 400 507 725 67 91
8505 63 358 95 468 584 769 75 962 86060 63 79
93 144 86 265 88 396 945 87101 349 424 79 560
642 62 70 825 61 83 987 88629 52 827 57 952
89147 72 75 221 60 318 685 97 950 90074 122
231 333 96 659 784 814 91418 33 72 91 552 629
752 846 927 92049 182 251 628 902 93012 177
368 487 568 75 639 50 728 30 908 94006 74 165
95 244 90 386 415 62 69 718 20 880 902 95252
429 855 914 35 96012 36 348 403 521 91 671 918
58 97050 243 58 449 546 639 816 48 98248 58
399 457 547 637 77 706 50 855 933 31 99252 55
372 729 865 100076 113 93 271 454 515 70 899
944 95 101003 66 208 58 497 511 726 909 67 86
102058 62 93 192 372 615 700 51 872 971 103069
102 299 334 85 633 85 748 57 65 104029 384 655
96 719 854 98 968 105044 257 318 534 60 72 677
793 833 973 106076 420 508 693 713 21 810 922
107385 520 37 57 698 811 19 55 929 108049 72
106 409 35 84 512 13 60 78 643 739 875 109008
29 66 77 317 445 51 57 509 13 700 822 48 914
110048 120 221 333 404 581 712 50 86 111021 24
128 267 437 500 21 62 94 716 55 837 112311 407
77 576 709 945 61 63 76 113065 149 56 402 16
513 53 76 693 724 59.

114065 139 458 99 526 981 96 115018 237 92
533 616 4 68 749 74 116066 141 252 63 409 55
68 863 83 117041 59 212 45 379 516 99 625
118005 80 84 135 44 76 293 318 47 50 78 406 25
27 512 683 714 119133 504 54 517 607 120017
240 303 554 611 32 96 121025 26 67 85 119 381
510 619 732 973 122167 277 340 414 604 19 45
911 23 92 123079 143 91 99 239 372 415 87 515
27 48 652 879 124014 82 303 65 529 78 85 99
777 893 125012 159 208 36 373 537 95 661 782
801 85 914 126131 34 289 374 75 464 635 51 99
709 30 72 822 82 914 29 47 65 84 127037 58 90
111 99 587 640 871 128055 101 56 202 38 425
668 87 700 954 129050 192 259 348 85 475 611
701 73 809 974 130135 310 469 696 953 55 74
131162 63 202 77 331 422 699 794 887 132331
463 572 679 81 829 50 97 133081 236 360 65 651
839 98 134266 422 79 628 43 807 48 976 135231
54 84 462 802 29 89 96 911 136046 91 215 384
459 627 751 809 36 94 918 71 137136 47 61 68
306 23 722 75 813 50 138059 106 391 657 937
139081 278 330 52 556 96 719 87 140079 294 407
617 799 831 141098 104 549 621 772 142013 58
127 43 249 64 320 428 761 91 921 84 143031 165
237 77 412 524 694 716 144112 278 89 344 89
680 734 145116 223 27 399 478 984 146028 85
583 147117 57 493 500 661 848 73 926 148003
281 453 55 714 811 12 45 149105 90 249 79 301
639 743 853 67 920 90 150000 110 21 33 81 244
400 22 542 621 827 151194 217 317 587 694 735
957 152011 14 171 72 73 478 587 601 13 31 39
68 754 90 153090 215 47 50 459 846 900154105
23 52 495 509 21 45 653 81 798 968.

טעמפעראטור — זערא

(2) נעכטען פיינאכט איז איבער פוילען אדורך א קאלטע פאליע.

אין לאדז איז פארטאג די טעמפעראטור געפאלען ביז זערא.

ארונטערגעפאלען א קינד פון טראמוואי

(2) נעכטען ביטאג איז ארונטערגעפאלען פון טראמוואי לאדז—זשאביעניעץ דער 8-יאהריגער זעגאן העניסעלמאן (מאדרא 4) וועלכער האט זיך מורא'דיג צוקאליעטשעט.

אין א שווערען צושטאנד האט מען דאס קינד אפגעפיהרט אין שפיטאל.

גרויסע פייערליכע פארשטעלונג אין יודישען טעאטער „פילהארמאניע"

דעם קומענדיגען זונטאג קומט פאר אין יודישען טעאטער „פילהארמאניע" א גרויסע פייערליכע פארשטעלונג מיט א רייכען פראגראם, צו ערשט ווערט געשפילט די אפערעטע „גאלדענע חלומות" מיט חנה לערנער און דוד ניידערמאן, נאך דער פארשטעלונג קומט פאר א גרויסער קאנצערט-רעווי אפטיילונג

ראדיא-פראגראם

דינסטאג, ד. 19 סעפטעמבער 1933

11,57 צייט-סיגנאל, 12.05 גראמאפאן, 12-25 פרעסע, 12.33 קאמוניקאט, 12,35 לייכטע מוזיק, 12,55 ידיעות. 2.55 מוזיק פון גראמאפאן-פליטעו פון דער לאדזער סטודיע, קאמוניקאט פון לאדז, 4.00 קאנצערט פון טשעכאטשינעק, 5,00 פאסטקאסטעל, 5,15 קאנצערט, 6.15 רעפעראט, 6,35 געזאנג-רעטשיטאל, 7,05 גראמאפאן, 7.20 פערשדענעס. 7.40 פעליעטאן, 8.00 קאנצערט, 8,50 ידיעות, 9,00 קאמוניקאט, 10,00 טאנץ-מוזיק, 10.25 ספארט, 10 35 קאמיניקאטען, 10,40 טאנץ מוזיק.

פון אויסלאנד

5,25 מאסקווא — אפ. פון רימסקי-קארסאקאוו, 7,55 דאווענטרי — אפ. „ציגאנעריא", 8,00 לאנדאן — סימפ. קאנצערט, 8.00 ציריך — אפערע פון וואגנער, 8.30 וויען — סימפ. קאנצערט. 8,45 רוים — אפערעטע, 8,50 פראג—סימפ. קאנצערט

פון דער לאדזער בערזע

באנק פאלסקי — — —	82.00
3 פראצענטיגע בודאוולאנע —	38.25
4 „ דאלארובקא —	48.25
7 „ סטאבילויזאציע (אמ.)	52.00
8 „ ווארשאווער פאנד-בריף	43.75
8 „ לאדזער „ „	40.75
ענגלישער פונט — — —	27.98
דאלאר — אפיצ. 5.89, נישט אפיצ. —	5 83
גאלד-דאלאר — — — —	9.05
גאלד-רובל — — — —	4.77
״יטשער מארק — — —	2.09

נישט איגנארירן דעם פאלקסווילן

(ענדע פון דער 4-טער זייט)

האבען אנ'אקטיווע אדער פאסיווע שייכות צום טעכנישען אפמאך.

די יודישע שרייבערס, וואס שטייען נעהנטער צום קעסעל-גריב פונ'ם היגדערט-פראצענטיגען ציוניסטישען לאגער, האלטען אונטער דעם ענטשיידענעם און קאטעגארישען קאמף געגען דעם פעררעטערישען אפמאך. און ווער ס'וועט פרובען איגנארירען דעם פאלקס-ווילען, וועט שלעכט אפשניידען, ווייל ער וועט פונ'ם פאלק אליין איגנארירט ווערען.

ער פרובירט ארויפווארפען די גאנצע שולד אויף די שונאי ציון, די פאלקיסטען, אגודה און אנדערע, וואס האלטען אונטער די אקציע געגען די אפמאכען. כדי דערמיט צו דיסקרעדיטירען דעם ציוניזם. מעגליך, אז ס'איז אמת אז געוויסע פארטיי-פאליטיקער ווילען טאקע דערפון שלאגען קאפיטאל. און זיי וואלטען געווען שוטים, ווען זיי זאלען נישט פערזוכען דעם וויין, וואס טריפט זיי אין מויל אריין.

אבער די ציוניסטען וועלען זיך דא נישט העלפען מיט בלויז פסוקי-דרחמי, דאס פאלק וועט נישט שענקען דעם ציטרוי, כל זמן מ'וועט איהם נישט בעווייזען בפועל, אז מ'מאכט פון איהם נישט הוזק.

דאס יודישע פאלק האט זיכער א סך מקריב געווען פאר'ן רעיון פון ציוניזם, עס איז גרייט אויך ווייטער צו געבען די גרעסטע און שווערסטע קרבנות; אבער לאזען פערברענען אויפ'ן מזבח פון ציוניזם דעם גאנצען גלות-לעבען מיט אלע זיינע אויסזיכטען, מיט'ן יודישען כבוד און יודישע לעבען-מעגליכקייטען, דאס קען ער נישט.

און ארץ-ישראל איז נאך גארנישט אזוי שטארק, אז זי זאל זיך שוין קענען בעגיין אן דעם גלות...

ארטאפעדישער אנשטאלט

פראטעזען, גארסעטען, ארטאפעדישע אפאראטען אלער ארט, לייכטע פלאטפוס-איינלאגען בעגען פיסשמערצען אלס נאך גיפסאבדרוק.

Dr. med. Lubicz u. Villy Simonović

פיעטריקאווער 119. טעל. 231-81

64 פיעטריקאווער 64 „VICTUAL" ווייז און דעליקאטעסען-געשעפט

טעל. 112-35

עמפפעהלט צו די קומענדע יום-טובים: וויין זעמטליכע טפירימאלען, דעליקאטעסען, פרוכטען, צוקערווארג, שאקאלאד א.ז.וו. צו די ביליגסטע פרייזען. בעמ.: דאנערשטאג און פרייטאג איז דאס געשעפט געשלאסען

Pracownia Robót Ręcznych Piotrkowska 90 tel. 155-99

wykonuje firanki, obrusy, kapy, story i portjery po rewelacyjnie niskich cenach. Tamże przyjmuje się firanki do reperacji, prania i rozpinania.

זיכערע הילף און א רפואה!

אהן אפעראציע, אהן בלוט, אהן א מעסער און אהן בלוט-פערגיסונג פאר קראנקע אויף ברוכען, פאר מענער, פרויען און קינדער, פערשידענע קאליקעס אין גוף, פאר הויקערס און פיס.

פערלאזט נישט די קראנקהייט, ווייל דער ווינקעל-ברוך ווערט גרויס ווי א מענשען-קאפ, און עס פאלט אריין אין דעם פיס איז דער קראנקער אין א גרויסער סכנה, דורך טערדריקען די קישקעס ווערט ער בראנדיג און שטארבט. ספעציעלע גומענע היילבאנדאזשען בעזייטיגען זיכער דעם שווערסטען ברוך, אויך פאר הויקערס, לייטענדע ספעציעלע היילגארסעטען און אפאראטען פאר פערקרימטע פיס און פלאטשפיס, ווי אויך קינסטליכע גומענע פיס.

עמפפאנגט טעגליך פון 9 פריה ביז 7 אוונט.

איינציגע ארטאפעדישע הייל-אנשטאלט

Specialist Dyr. J. RAPAPORT, Ortoped

פון לעמבערג

Łódź, Wólczańska 10, tel. 221-77, front, parter.

בעמערקונג: דאס פערזענליכע ערשיינען פון די קראנקע איז אונבעדינגט נויטיג. דיפלאמען האבען אויסגעשטעלט פאלגענדע אוניווערזיטעטס - פראפעסארען: פראפ. ד"ר בעראנטש, פראפ. ד"ר י. מארישלער, פראפ. דר בר. קיעלאנאווסקי און אויך אנדערע.

מיר נעהמען אויך אן פערזיכערטע פון דער קראנקען-קאסע.

דאנקזאגונג.

דעם געעהרטען ספעציאליסט ה' ראפאפארט, דיר. פון ארטאפעדישען אנשטאלט אין לאדז, וואלטשאנסקא 10 (פראנט, פארטער) דריק איך אוים עפענטליך מיין הייסע דאנקבארקייט פאר זיין אנלעגען מיר דעם ספעציעלען ארטאפעדישען הייל-ברוך-באנדאזש לויט זיין מעטאדע, וועלכער האט מיך געגליך אויסגעהיילט און נור א דאנק איהם בין איך פריי געווארען פון א שווערע אפעראציע, וועלכע ס'האט מיך געדראהט. איך בין יעצט פולקאם געזונד און פעהיג צו דער ארבייט.

(—) **Dr. M. Morgenroth,** Sędzia apelacyjny.

קאמיסיאנס-לאגער

פון פערשידענע מאדערנע

מעבעל

נייעם און געניטע בעקומט איהר צו ביליגסטע פרייזען נור ביי

א. ווייצמאן

שענקעוויטשא 6.

בעמ.: איך קויף אויך פערשידענע גענוצטע מעבעל, דיוואנעס, נייהמאשינען, שרייב-מאשינען, פעלצען א.ז.וו. 4800

ספרים, טליתים

מחזורים, סליחות,
שול-ביכער, שרייב-מאטעריאל
25 פראצ. ביליגער!

ווסכאדניא 34, פראנט-געשעפט

ווי אויך אינגאנג דורכ'ן טויער.

צו בעקומען אלע ארט ספרים און לעהרביכער, ספעציעלער אויסוואהל פון מחזורים, אויך סים פוילישער איבערזעצונג שים, חומשים, משניות, מדרשים, סדורים, טלתים, גארטלען, קאפלען, ציצית, מזוזות, שעהנע תפילין. צום נייעם שול-סעזאן פערקויף פון אלערליי שול-ביכער, אויך שרייבמאטעריאל, אזוי אז דאס שול-יונגעל קען זיך אלעס איינקויפען אויף איין ארט און צו רעיעלע פרייזען. פאר שול-קינדער — גרויסע הנחות, געדענקט דעם אדרעס:

ווסכאדניא 34, פראנט-געשעפט

אדער דורכ'ן טויער.

פון זאפארט צו פערדינגען א האלב געוועלב אויף את רובים.

Dr med. NIEWIAŻSKI

ספעציאליסט פאר סיפיליס, טריפער און הויט-קראנקהייטען. בעהאנדלונג פון מענער-שוואכע

אנדזשעיא 5, טעל. 159-40

צוריקגעקעהרט

נעהמט אן פון 8—11 און פון 5—9 אוו. זונטאג און יום-טוב פון 9 — 1 פארמיטאג. בעזונדערער ווארטע-זאל פאר פרויען.

רעטשניצע

זגערזשער 17

נעהמט אן קראנקע אין אלע ספעציאליטעטען

פון 9 פריה ביז 7 אזייגער אוונט.

וויזיט 3 זל.

Doktór ŁAGUNOWSKI powrócił

iotrkowska 70
róg Traugutta
Tel. 181-83.
choroby skórne weneryczne imoczopłciowe
Gabinet Roentgenoleczniczy.
Przyjmuje od 8[30] do 10 1 — 2[30], od 6 do 8[30] w w niedzielę i święta od10 1.
Oddzielna poczekalnia dla pań.

ווי'כטיג נייעס

פאר לאנגעקליידעטע בעפעלקערונג!

איהר דארפט שוין נישט טראגען קיין מאנדיים-מלבושים דען איך דער געוועזענער געשעפטס-אנפיהרער פון דער בעוואוסטער פירמע ה. מענדראווסקי האב צוליב זיין אפרייזע נאך ארץ-ישראל ערעפענט א געשעפט פון

יודישע לאנגע מלבושים

מיט גוטע בעשטעלטע ארביים און גאראנטירטע צופרידענהייט אויך פאר נישט טייערערע פרייזען ווי מאנדייטע. איך בעזיץ שטענדיג אויף לאגער אלערליי יודישע מלבושים. אויך גאנצע אויסשטאטערס פאר התנים. — אויף פערלאנג ווערט אויסגעפערטיגט אין פערלויף פון 24 שעה. געדענקט די אדרעס:

אביגדור ווארטסקי, לאדז

פולנאצנא 5 אין הויף. סאלידע בעדינונג.

וויכטיג פאר עלטערע געקלייטע! און מיין געשעפט ווערט אויסגעפערטיגט מלבושים לויט די נייעסטע פאסאנען.

יעדע האנדעלס-פירמע

דארף דאס אונבעדינגט וויסען!!

אז דרוק-ארבייט מוז מאדערן, שעהן און עסטעטיש אויסגעפירט ווערען, דעריבער בעשטעלט נאר אין די בעוואוסטע דרוקערי"

בראמבערג און בוים

פילסודסקיעגא 55. פראנט

פארמולארען, רעכנונגען, בריףבויגען, קוויטאנציעס, עטיקעטען א.ד.ג., ווי אויך פערלאבונגס- און האכציים-קארטען ווערען שנעל און פינקטליך אויסגעפיהרט.

בעמערקונג: צום בעפארשטעהענדען סעזאן, א גרויסער אויסוואהל פון די שענסטע וואונש-קארטען.

Dr. med.

E. Reicher

ספעצ. פאר מענער-שוואכע, קינדערלאזיגקייט-בעהאנדלונג און סעקסועלע בעראטונג

פאלודניאווא 28, טעל. 201-93

צוריקגעקעהרט.

נעמט אן פון 8—11 פריה און פון 5—8. זונטאג און פייערטאג פון 9—1.

Dr.

J. KERSZFINKIEL

זשעלאזנא 8a

טעל. 111-87

צוריקגעקעהרט

הריינע אנאנסען

1 זלאטי אנ'אנאנס ביז 15 ווערטער 1 זלאטי

פרייע פאסטענס

עס ווערט געזוכט קוואליפיצירטע שטריקערס ווי אויך רעפעזירקעס ביי זינלינער, פאלודניאווא 10. 5066

אנ'אונטערמאשינער צו דאמעןמאגאזין 2-טער סארט ווערט פון זאפארט געזוכט. ראדאשיצקי, 11 ליסטאפאד 6.

עס ווערט געזוכט סוויטער-ארבייטער און א האנד-שפולערין קילינסקיעגא 25 ביים סוויטער-מאכער. 5048

סוויטער-ארבייטער צו א גלאטע מאשין ווערט געזוכט קאמיענא 1, 2-טער טויער, וו. 43. 5066

ס'ווערען געזוכט קוואליפיצירטע שטריקער צו סוויטערס ביי האניג, פיעטריקאווער 10, פארטער. 5061

א יונגעל פון 14 יאהר צו לערנען ווערט געזוכט אין א גאלאנטעריע-געשעפט צו מעלדען זיך טרעבושינסקא 65, פרידעל

עס איז נויטיג א קוואליפיצירטע אפערלאק-נייהערין אין דער פראצאווניע פון לאנדא, נאוואמיעיסקא 15. 5067

ס'ווערט געזוכט שטריקער-ארבייטער אויף 10-ער מאשינען פון זאפארט. זיך צו מעלדען צו סטריקאווסקי, לימאנאווסקיעגא 14. 5067

ס'ווערט געזוכט א שטריקער און א מאשין-נייהערין צו סוויטערס ביי פעטער, זאכאדניא 19. 7006

ראקאלען!

צוליב אפרייזע איז איבערצוגעבעביליג א גרויס געוועלב מיט א וואוינונג פריש רעמאנטירט, אין בעסטען צענטרום. פאסיג אויף אלעם. שרודמיעסקא-גאס 7 זילבערבערג. 5055

צו פערדינגען א געוועלב מיט 2 שטיבען און קוך אדער א געוועלב מיט א שטוב און אויך 1 שטוב מיט א קוך פארטער און א גרויסע געמויערטע שטאל אהן אבטרעט-געלד, ביים ווירט, ראקיטשינסקא 47. 5052

ס'ווערט געזוכט א וואוינונג פון 3 צימער און קוך מיט אלע בעקוועהמליכקייטען, נישט העכער פון 2-טען שטאק, נאהנט פון פלאץ וואלנאשטשי. פערשטעדיגען זיך טעלעפאניש 153-96. מעקלערס געוויינשט. 5063

פערשידענעס

פערלוירען געווארען א 1/4 לאס פון דער 5-טער קלאס נומער 67662 ליט. B מ'בעט דאס לאס צו פערהאלטן. ביטע אבצוגעבען קילינסקיעגא 4, קערשענבוים.

Zaginiony kwit kaucyjny elektrowni Łódzkiej na imię Uszera Kozencwajga, Mielczarskiego 30. 5046

אנאנסען-פרייז פאר א מילימעטער-שורה

פאר'ן טעקסט — פרייטאג און ערב-יו"ט—24 גר. אין דער זייט שפאלטען 4
אין טעקסט—40 — — — — 60 — — — — —
נאכ'ן טעקסט—12 — — — — 18 — — — — —

אויסער דער שטאדט 50 פראצ. טייערער, אויסלאנד 100 פראצ. טייערער. מעלדונגען — 10 גר. א ווארט

נעקראלאגען—20 גר. א מ/מ (אין דער זייט, שפאלטען) קליינע אנאנסען ביז 15 ווערטער 1 זל. יעדעס דאפעלטע ווארט — 10 גר.

אבאנאמענטס-פרייז:

אין לאדז — 4 זלאטעס א חודש מיט צושטעלען אין היים. אויף דער פראווינץ — 5 זל. א חודש; אין אויסלאנד 7 זל. אמעריקא—1 דאל.

מאנוסקריפטען, וועלכע ווערען נישט געדרוקט, ווערען נישט צוריקגעשיקט...

פאר'ן אינהאלט פון אנאנסען איז די רעדאקציע נישט פאראנטווארטליך. די אדרעס איז שפעטער ...

פריינציפיעל דעם אינהאלט פון דער אנאנס בערעכטיגען נישט צום איבערדרוקן די אנאנס אדער צוריקצוצאהלען פאר דעם אנאנס

פאר'ן אינהאלט און פאר מין פון די אנאנסען איז דער פערלאג נישט פעראנטווארטליך. די אדמיניסטראציע איז אפען ביטאג און פייגאכט

Za wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg
Czcionkami i druk. rotac. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.
Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman